

florile dalbe

Premiul Internațional
PENTRU CALITATE ȘI EXCELENȚĂ

International Gold Award
STAR FOR LEADERSHIP IN QUALITY

8 mai, 2025
Nr. 17-18 (4523-4524)
Prețul 20 lei
Fondat: martie 1941
Serie nouă: 1990
ISSN 1857-3851
www.floriledalbe.md

săptămânal educativ-cognitiv și literar-artistic pentru copii și adolescenți

Fondator: Ministerul Culturii al Republicii Moldova

MAXIMA SĂPTĂMÂNII

Pacea este prielnică; în interiorul păcii s-a născut iubirea.

Publius OVIDIU (n. a. 43 î. Hr.- d.a.18 d. Hr.), poet roman

Acord liric

Adrian PĂUNESCU

Să fie pace în lume!

Să fie pâine pe masă
Și toți ai casei acasă
Și grâu-n brazdă să iasă,
Să fie pace, pace, pace pe Pământ.

Și ale lumii guverne
Să știe bine-a discerne
Nevoia vieții eterne,
Să fie pace, pace, pace pe Pământ.

Să fie-o blândă lumină,
Și nu rachete-n grădină,
Doar vești frumoase să vină,
Să fie pace, pace, pace pe Pământ.

Ca focul rău să nu ardă,
Cât viața-n noi nu e moartă,

ZIUA VICTORIEI

Să stăm cu toții de gardă,
Să fie pace, pace, pace pe Pământ.

Sub zăpădăcile astre,
Destul cu-atâtea dezastre,
O cer durerile noastre,
Să fie pace, pace, pace pe Pământ.

Destul cu traiul de câine,
Spre dezvoltare și pâine
Și pentru ziua de mâine,
Să fie pace, pace, pace
pe Pământ...

9 MAI

ZIUA EUROPEI

Imagine simbol

ORIZONT COGNITIV: De ce? De când? De unde?

DE CE 9 mai este și Ziua Victoriei, și Ziua Europei?

Bună ziua, dragă ORIZONT COGNITIV!

De ce 9 mai este, concomitent, și Ziua Victoriei, și Ziua Europei? La drept vorbind, despre Ziua Victoriei cunosc mai multe. Știu că aceasta comemorează biruința asupra Germaniei naziste în cel de-al Doilea Război Mondial. Dar ce-i cu Ziua Europei, despre care auzim vorbindu-se tot mai des la posturile de radio și TV? De când se sărbătorește ea și cum a apărut? E o coincidență intenționată sau întâmplătoare?

Andrei ARDELEANU, elev la L.T. „Mihail Sadoveanu”
or. Hâncești

Într-adevăr, în zilele de 8 și 9 mai, nu doar popoarele din ex-U.R.S.S., ci toate popoarele lumii și, în primul rând, cele de pe bătrânul continent european, comemorează încheierea celei mai sângeroase conflagrații militare din istoria omenirii. Anume în aceste zile ale anului 1945, declanșatorul celui de-al Doilea Război Mondial, nazismul german, fiind zdrobit în lupte crâncene, și-a semnat capitularea necondiționată.

De fapt, semnarea capitulării Germaniei a avut loc, acum 80 de ani, în ziua de 8 mai 1945, dar, spre deosebire de fusul orar german, la Moscova, capitala Uniunii Sovietice, ceasul trecuse deja de ora 24, adică în calendar se făcu data de 9 mai. Astfel, anume pe 9 Mai este sărbătorită în spațiul ex-sovietic, mai întâi de toate, victoria națiunilor aliate asupra Germaniei fasciste, victorie la care au avut o contribuție demnă toate popoarele, inclusiv poporul nostru.

E bine să știți, dragii mei deceluși, că, în perioada 1939-1945, acțiunile militare au cuprins aproape întregul glob pământesc,

desfășurându-se în Europa, Asia, Africa de Nord, precum și în spațiile maritime și oceanice limitrofe. Însă cele mai mari și sângeroase bătălii au avut loc în Europa. De aceea, firește, putem considera drept o coincidență dumnezeiască faptul că 9 Mai a fost proclamată și Zi a Europei, cu semnificația demarării procesului de edificare a Uniunii Europene, în scopul dezvoltării armonioase a statelor în pace și progres economic.

Data de 9 mai a fost aleasă ca Zi a Europei de către Consiliul European de la Milano din 1985, mai degrabă ca o coincidență intenționată, apreciindu-se că punctul de pornire al construcției Europei unite este ziua de 9 mai 1950, când a fost dată publicității declarația lui Robert Schuman, ministrul de Externe al Franței, cu privire la punerea unor „baze concrete ale unei federații europene indispensabile pentru menținerea păcii”. Declarația prevedea crearea unei comunități a cărbunelui și oțelului, ai cărei membri urmau să-și gestioneze împreună aceste două resurse. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului,

înființată de Franța, Germania, Italia, Țările de Jos, Belgia și Luxemburg, a fost prima dintr-o serie de instituții europene supranaționale care au stat la baza Uniunii Europene de astăzi. Astfel, odată cu semnarea Acordului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, ziua de 9 mai devine deja o sărbătoare dublă pentru noi, îndemnându-ne nu doar să ne cinstim străbunii căzuți în marele flagel, ci să ne și apropiem cât mai mult și de valorile esențiale ale Uniunii Europene, în care în prim-plan sunt puse pacea, echitatea socială, bunăstarea economică, drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

... Măine, pe 9 Mai, de Ziua Victoriei și a Comemorării Eroilor Căzuți pentru Independența Patriei, cum este numită această zi în calendarul actual al Republicii Moldova, vom merge fie la Complexul Memorial „Eternitate” din Chișinău, fie la Complexul Memorial Șerpeni, fie pe la monumentele eroilor din satul sau orașul natal, aprinzându-ne în suflele candela recunoștinței pentru ostașii neamului nostru, care își odihnesc osemintele în pământuri străine sau în adâncul apelor, unii fără mominte și cruci la căpătâi. Vom cinsti memoria jertfei lor, dar vom marca și Ziua Uniunii Europene. Or, cele 27 de state-membre ale UE au înțeles că prosperitatea nu poate fi realizată într-o lume sfâșiată de războaie, că numai pacea și înțelegerea domolește furia talazurilor dezlănțuite și asigură liniștea și bunăstarea omenirii.

În preajma monumentelor eroilor, mâine, nu ne rămâne decât să exclamăm în sinea noastră sau poate cu glas tare: „Pace Ucrainei!” și „Drum bun și pașnic, Moldova, către Europa Unită!”

Consemnare: Ion ANTON

ABONAREA – 2025

La „Florile Dalbe”
vă puteți abona
oricând!

STIMAȚI PĂRINȚI
ȘI DIRIGINȚI DE CLASĂ,
„Florile Dalbe” înseamnă:

- Un colind pentru mintea și sufletul elevilor de la clasa a II-a până la clasa a XII-a, dar în special pentru cei din ciclul gimnazial;
- Un supliment considerabil de cultură la manualele școlare.

Nu mai stați pe gânduri! Consultați catalogul „Poșta Moldovei” și efectuați abonarea chiar azi!

Relații la tel.: 022-23-37-78;
022-23-41-95

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pentru persoane fizice
și juridice:

3 luni – 120 lei
5 luni – 200 lei

Următorul număr va apărea pe 22 mai a.c.

2025 - Anul Mihai Eminescu

IDEEA DE EMINESCU
SAU DE POET ȘI POEZIE (2)

Colectivă și personală, naturală și firească, dialectică și metafizică, materia Poeziei eminesciene este una dintre viață și moarte, dar care a străbătut până la transparență extremitățile acestora din punctul de vedere al inimii și al cugetului. Altfel, probabil, nici n-ar mai urma întrebarea retorică ce cutremură întregul planetei sale lirice „din rădăcini de neștiute spații”, odată ce „se topește în flăcări...” „pe-al său propriu rug”: „Pot să mai reînvii luminos din el ca/ Pasărea Phoenix?” După cum vedem, joncțiunea dintre „cunoaștere” și „autocunoaștere” are loc atât de fin și de splendid totodată, inefabil, încât este aproape invizibilă chiar și „ochiului al treilea”, metaforic vorbind. O va sesiza numai acel care va gusta din rodul dulce-amar al intuiției și al fanteziei. Imaginar și retrospectiv, gândul și imaginea morții ne duc la oda funebră a Poetului *La mormântul lui Aron Pumnul*, în care chipul profesorului iubit dispărut este mitizat și văzut dintr-o optică vizionară (nu numai a cunoașterii, dar și a autocunoașterii eului, sinelui în perspectivă: „Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină./ Se stinse-o dalbă stea!”). Iată cum se face că o poezie de tinerețe a „Poetului clipei veșnice” depășește pragul „cunoașterii”; intrând în domeniile „autocunoașterii”; „simțul național!” și „umbra măreață” (a profesorului dispărut...) au în oda respectivă o mare putere asociativă care, peste trecerea anilor, se va face simțită indirect și metaforic în elegia *O, mamă...* („Simți-o voi odată (ramura frântă – n. n.) umbrind mormântul meu.../ Mereu va crește umbra-i, eu voi dormi mereu”) și, mai ales, în elegia mioritică testamentară a poetului *Mai am un singur dor* („Luceferi ce răsar/ Din umbră de cetini,/ Fiindu-mi prieteni,/ O să-mi zâmbească iar”). Acest „triumf” al cunoașterii de lume și de sine – *La mormântul lui Aron Pumnul*, *Mai am un singur dor* și *Odă* (în metru antic) – pune în valoare întreaga dimensiune a aspirațiilor Poetului de pătrundere în „tainele inimii” și ale cunoașterii materiei, universului uman prin intermediul Poeziei, artei poetice care este haina de duminică a spiritului și dreptul acestuia de a o vedea din singurătatea interiorului ei („Va geme de patemi/ Al mării aspru cânt.../ Ci eu voi fi pământ/ În singurătate-m”).

Atât finalul deloc dulce al acestei *Miorițe* eminesciene *Mai am un singur dor*, cât și cel al testamentului poetic eminescian al *Odei* (în metru antic) – „Piară-mi ochii turburători din cale,/ Vino iar în sân, nepăsare tristă;/ Ca să pot muri liniștit, pe mine/ Mie redă-mă!” – ne iluminează potecile ce duc din interior spre ideea de Eminescu sau de Poet și Poezie, antrenându-ne intuiția și fantezia, susținute de actul viu al lecturii (repetate încontinuu sau imaginare pentru cel care le știe sută la sută pe de rost...), într-o vibrantă efervescență poetică unică. Or, cei care știu câte ceva despre viața și opera, despre destinul de Om și de Creator al Luceafărului Poeziei Românești, vor face numaidecât o asociere directă și indirectă, oricum metaforică, între „obiectele” acestor poezii care sunt, de fapt, fața interioară și trinitară a Poetului, găsită, detectabilă de altfel și în alte opere nemuritoare de ale Lui (*Luceafărul*, *Memento mori*, *Scrisorile* etc.).

Scara poetică eminesciană este una demnă de aspirațiile sinelui și ale neamului. Ea nu are numai fuscei de lumină sau numai de beznă. Ea are nu numai aspirația înaltului, dar și pe cea a adâncului de sine și de lume. Ea are cutezanța inefabilă și divină a cunoașterii și autocunoașterii de sine și de neam, de Poet și de Poezie: „...pe mine/ Mie redă-mă!”. Acel care a cântat moartea prematură a profesorului iubit Aron Pumnul, moartea figurată a „iubitei” (*Mortua est, Pe lângă plopul fără soț, De ce nu-mi vii?, Din valurile vremii* etc. și a mamei sale sfinte – *O, mamă...*). Poetul Minai Eminescu își va cânta și propria moarte, nu fără a ști amarul dulce, fructul invizibil al cunoașterii vitale (*Mai am un singur dor*), al spațiului pe care inima și cugetul îl umplu cu nemoartea ideii de neam și de sine, de Poet și de Poezie (finalul *Luceafărului*: „Trăind în cercul vostru strămt,/ Norocul vă petrece,/ Ci eu în lumea mea mă simt/ Nemuritor și rece”). Distanța ironică dintre El și Lume (lumea Cătălinei, lumea ordinară...) hrănește doar parte din ideea de Eminescu, ea venind dintr-o altă perspectivă a trecerii creatorului de sine și de poezie prin lume. Pașii Luceafărului se vor lăsa descoperiți și în alte părți ale întregului, ale palmaresului său liric și filosofic ori de câte ori vom deschide „Măiastra lui Carte”, vorba celebră a lui Alexandru Vlahuță. Pentru că opera eminesciană, însăși ideea de Eminescu sau de Poet și Poezie este una radiind din mai multe centre cu o autonomie estetică a lor bine conturată și dimensionată pe întregul spațiu artistic al creației Lui netrecătoare.

Tudor PALLADI

LECȚIE DE CULTURĂ ȘI DIALOG

Ajunul sărbătorilor pascale nu este doar o zi din calendar, ci o stare. O liniște care se așază blând peste lume, o emoție care palpita în fiecare gest, în fiecare zâmbet, în fiecare floare ce se deschide odată cu suflul. La Liceul „Orizont”, filiala din or. Ciadâr-Lunga, această zi s-a transformat într-o adevărată sărbătoare a luminii și a prieteniei, în care tradiția, educația și arta s-au împletit ca firele unui coșuleț pascal, lucrat cu răbdare și iubire.

• Bine ați venit!

LUMINA CARE UNEȘTE

Deși este o instituție cu profil rus, Liceul „Orizont” din Ciadâr-Lunga a demonstrat că limba română, folclorul și spiritul sărbătorilor pot fi îmbrățișate cu deschidere, talent și respect. Elevii, de la cei mai mici până la adolescenți, au pregătit cu emoție un program artistic în limba română, aducând în fața invitaților poezii, cântece și scenete care au făcut inimile să vibreze.

În acea zi memorabilă, am fost întâmpinați cu pâine și sare, un gest simbolic al ospitalității moldovenești, dar și o promisiune a ceea ce avea să urmeze: momente pline de sinceritate, în care sufletele se pot apropia prin frumos. Emoția din ochii copiilor, zâmbetele largi ale profesorilor, atmosfera de

în care cultura, educația și spiritualitatea au mers mână în mână.

Am vizitat trei clase primare, unde lecțiile deveniseră ateliere de creație pascală. La educația tehnologică și cea plastică, mâinile mici ale elevilor lucrau cu migală coșulețe pline cu ouă colorate, iepurași zâmbitori, suporturi ingenioase pentru decorațiuni. Fiecare obiect părea să spună o poveste. O poveste despre copilărie, despre entuziasmul de a crea ceva original.

La ora de educație fizică, sala răsună de râsete și jocuri, iar energia elevilor îmi aducea aminte de vremurile în care copilăria mea însemna mișcare, competiție prietenoasă și libertate.

Este un liceu multifuncțional și multicultural, în care învață copii de etnii diferite – găgăuzi, bulgari, ucraineni, belaruși – dar toți împărtășesc aceleași visuri și aceleași valori. De la clasa zero și până la absolvire, elevii sunt învățați nu doar să scrie sau să calculeze, ci și să respecte, să asculte, să creeze împreună.

Punctul culminant a fost, fără îndoială, spectacolul artistic pregătit de elevii mai mari: o contopire artistică între poezie, teatru și muzică. Scenetele „Prințesa Fluture” și „Dimitrie Cantemir” au adus pe scenă istoria și imaginația, iar poeziile din creația lui Mihai Eminescu au cufundat sala într-o liniște adâncă și meditație. Cântecele pascale au luminat inimile tuturor, reamintind că, înainte de a fi o tradiție religioasă, Paștele este o sărbătoare a Învierii și a Speranței.

Elevii le-au pus invitaților întrebări inteligente și pline de curiozitate – semn că evenimentul a fost și o lecție vie de cultură și dialog.

Într-o lume în care diferențele persistă, ziua petrecută la Liceul „Orizont” a fost o dovadă că arta, educația și bunăvoința

• Ora de educație tehnologică

• Recital al elevilor din clasa a IX-a

sărbătoare – toate acestea formau un tablou viu, în care fiecare detaliu respira bucuria întâlnirii.

Evenimentul a fost organizat cu dăruire și priecpere de doamna Ana ONICĂ, președinta Cenaclului literar-artistic „Vocea Generațiilor”, și domnul Halil SERRAC, responsabil de relațiile cu publicul. Împreună au reușit să transforme o simplă zi de vineri într-un moment de neuitat,

În sala de festivități, dna Liliana BEJENUȚĂ, director adjunct, ne-a condus cu drag prin istoria liceului – o instituție care a crescut în timp asemenea unui copac cu rădăcini adânci și ramuri întinse spre viitor. Deși este un liceu cu predaș în limba rusă, aici se studiază limba engleză opt ore pe săptămână, iar limba română – patru ore. Dar, dincolo de cifre, se simte un efort real de apropiere între etnii, culturi și generații.

pot deveni punți între oameni. În acele momente limba română răsună frumos în vocea copiilor care, poate, nu o vorbesc acasă, dar o iubesc și o învață cu drag la școală. A fost o zi în care tradiția s-a întâlnit cu diversitatea și înțelegerea.

În Ajun de Paști, Liceul „Orizont” a fost un loc de lumină, un spațiu în care valorile au prins rădăcini și au înflorit.

Renata CUPCEA

DINTRE SUTE DE PROFESII

O VIZITĂ ÎN CULISELE TEATRULUI

Printre cele mai frumoase amintiri din copilărie sunt și spectacolele la teatrul cu păpuși. Teatrul Republican de Păpuși „Licurici” este un tărâm de basm, unde visează să ajungă orice puști.

Un grup de elevi mai măricei, de la Centrul orășenesc al tinerilor naturaliști din capitală, au avut ocazia să meargă în excursie la faimosul „Licurici”, împreună cu doamnele educatoare **Alexandrina ONOFRIICIUC** și **Ecaterina POCATILENCO**. De data aceasta, însă, nu în calitate de spectatori. Vizitatorii au fost curioși să afle ce se întâmplă în culisele teatrului, cine meștește păpușile, cum prind acestea viață, devenind apoi personaje de neuitat, și cum poate fi învățată meseria de păpușar.

Într-o sală mare, elevii erau așteptați de ghidul lor, actrița **Irina BOIARKINA**, care a dedicat 40 de ani acestui teatru, jucând diverse roluri. Primul lucru pe care sperau să-l vadă copiii erau păpușile. Să le îmbrace pe mână, să le mânuiască, pe rând, pe toate.

● Meșterul păpușar Vladimir BABA

● Vizită în culise

Spre dezamăgirea lor, doamna ghid le-a propus, pentru început, să participe la un șir de traininguri: ridicarea și așezarea sincronizată, exerciții de atenție, de memorie, concentrare, de imitare a sunetelor și mișcărilor. Aceștia sunt primii pași în școala actoriei. Până a deveni un veritabil păpușar, viitorul actor învață să execute o mulțime de mișcări care fac păpușa să privească, să exprime bucurie, curiozitate, supărare, nerăbdare. Actorul joacă rolul „în duet” cu păpușa. Îmbrăcând-o pe mână și animând-o, îi dă glas, râde și plânge împreună cu ea.

După ce curioșii au trecut cu brio testele de actorie, răbdarea le-a fost, în sfârșit, răsplătită: de după paravan au început a se perinda eroii din povești: prinți și prințese, Feți-Frumoși și Ilene-Cosânzene, iepurași, vulpișoare, lupi haini și alte păpuși, devenite, de-a lungul timpului, adevărate vedete

ale scenei. Atenți la explicațiile ghidului, copiii au prins firul și au încercat să o facă și ei pe păpușarii. A fost distractiv! S-au descurcat chiar și cu marionetele, care sunt mai greu de manevrat.

În actul doi al acestui spectacol captivant (anume așa l-au perceput copiii) a apărut un personaj neobișnuit – veteranul Teatrului „Licurici”, meșterul-mecanic **Vladimir BABA**, supranumit de colegii de breaslă Tata Carlo (sau Gepeto, tatăl lui Pinocchio). El le-a dezvăluit copiilor tainele construirii unei păpuși. E și aceasta o artă complicată, care necesită multă dragoste și dedicație. Odată păpușa modelată din papier-mache, vin la rând pictorii, designerii, croitorii pentru a-i da un aspect desăvârșit. Curios! Păpușile ce urmează a fi îmbrăcate pe mână trebuie să-i vină actorului ca o mânășă. Din acest motiv, la confecționarea lor, meșterul ia în calcul dimensiunile brațului și degetelor care o vor acționa. De la Vladimir Baba vizitatorii au mai aflat că fiecărui personaj îi sunt rezervate două sau chiar trei păpuși. În cazul în care păpușa „se îmbolnăvește”, îi ia locul dublura – nu întotdeauna o soră-geamănă, uneori, diferită ca aspect. Iar, dacă păpușa se strică în timpul spectacolului, actorul trebuie să găsească o ieșire din situație pentru a nu-i dezamăgi pe micii spectatori.

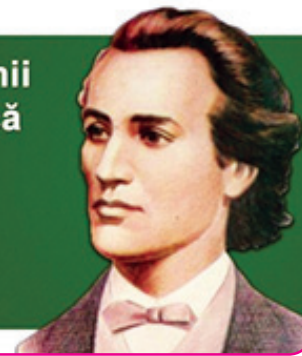
În acest an Teatrul Republican de Păpuși „Licurici” împlinește 80 de ani. Copiii le-au urat păpușarilor un călduros „La mulți ani!”. Cățiva dintre ei, pare-se, au fost atrași de această meserie „fantastică” și au început să-și facă planuri de viitor: e o profesie rară și ademenitoare.

Text și foto: Lica MOVILĂ

Lumina spiritului

De aproape două mii
de ani ni se predică
să ne iubim, iar
noi ne sfâșiem.

Mihai Eminescu

MAXIME ȘI CUGETĂRI
de Mihai Eminescu

- Nu e adevărat că există un trecut – consecutivitatea e în cugetarea noastră – cauzele fenomenelor, consecutive pentru noi, aceleași întotdeauna, există și lucrează mereu.
- Geniul, în zdreanță sau în veșminte auri-te, tot geniu rămâne.
- Spuneți-mi despre dânsa tot răul din lume, de vreți să-nnebunesc, că-i heteră, că-i monstru, că-i satan... o iubesc.
- Fata era de acea dulceată vânăta albă ca și marmura în umbră, cam trasă a fi uscată și ochii tăiați în forma migdalei erau de acea intensă voluptate pe care o are catifeaua.
- Nu există nimica în lume ce n-ar trebui să fie cum e!
- De aproape două mii de ani ni se predică să ne iubim, iar noi ne sfâșiem...
- Poți avea totul fără să ai nimic și poți să nu ai nimic având totul.

Leo BUTNARU

LEO-
LOGISME

- Medicina vindecă bolile trupului, iar știința apără creierul să nu se îmbolnăvească.
- Precum cuvintele aripate, există și cifre aripate. Spre exemplu, cele din teoria lui Pitagora. Ba chiar simpla tablă a înmulțirii e toată din cifre aripate – ca o colecție de proverbe aritmetice, zicători pentru începători, elevi și profesori.
- BAC-ul – o mirare reciprocă: elevii – de întrebări, profesorii – de răspunsuri.
- Poate fi numit profesor în prostie: pe contul greșelilor sale au învățat cohorte întregi de inși care au ajuns deștepți.
- Dacă ești toboșar, loviturile sorții te-ar putea ajuta în profesie.
- După mine, creația lui Mihai Eminescu, în diversitatea ei de genuri, ar fi un excelent manual de a învăța literatura fără profesor.
- În rezultatul autoinstruirii tale alții înțeleg de ce ești tu în stare și ca elev, și ca profesor.
- Contabile paralele cu paralele.

(Va urma)

● Învățăm să mânuim păpușa

TRADIȚII PASCALE

POEZII DE FLORII

Ajunul sărbătorilor pascale este întotdeauna trăit cu emoție de mic și de mare. Elevii de la Școala Primară-Grădiniță nr. 90 „S. Vangheli” din municipiul Chișinău așteptau și ei nerăbdători Floriile, zilele calde, cu soare blând și miresme de flori. Cu acest prilej, în fiecare an, în școală are loc concursul de recital poetic „Florii”.

• Secvență de la sărbătoare

Continuând tradiția, copiii, învățătorii și părinții s-au adunat în sala de festivități, la cea de-a X-a ediție a concursului. Doamna **Lidia DZEATCOVSCHI**, conducătoarea cercului dramatic și organizatoarea acestui eveniment, era la fel de emoționată ca în acea zi de april de acum un deceniu, când a pus început frumoasei sărbători a poeziei. Dna **Galina HORIN**, directoarea școlii, i-a felicitat pe cei prezenți în sală, urându-le participanților succese și multă inspirație.

Un grup de fete din clasa I-i „B”, îmbrăcate în port popular, cu rămurele de salcie și flori de primăvară în mâini, au dat start competiției literare, recitând poezia „Floriile” de **Vasile ALECSANDRI**. Versurile închinat Mântuitorului au răsunat ca un motto al acestei manifestări. Fiecare clasă și-a delegat la concurs cei mai talentați declamatori, susținându-i cu aplauze și mesaje de prietenie. Micii artiști au adus în fața publicului mini-spectacole inspirate din versurile poezilor români **Mihai EMINESCU**, **Vasile ALECSANDRI**, **George COȘBUC**, **George TOPĂRCEANU**, **Mihail SADOVEANU**, **Grigore VIERU**, **Nicolae DABIJA**, **Arcadie SUCEVEANU**, **Vasile ROMANCIUC**, **Iuliu CÂRCHELAN** ș.a.

Prin carisma și farmecul lor firesc, moderatorii **Emilian MELNIC** (cl. a III-a „C”) și **Vlad CIUPCIURIUC** (cl. a III-a „B”) au reușit să anime sala și au ținut pumnii tuturor colegilor ieșiți în scenă. Momentele muzicale, la fel, au făcut să vibreze inimile spectatorilor, le-au umplut sufletele de lumină și bucurie. Cântarea lui Iisus, în Ziua de Florii, pe care învățătoarea **Mariana CATANĂ** a

adus-o, împreună cu un grup de eleve din clasele a II-a „C” și a III-a „C”, a trezit un val de aplauze. La crearea atmosferei de sărbătoare au contribuit și „ciocârlile” școlii: **Amelia REABOI**, **Bianca ANTOCEANU**, **Ariana CROITORU**, **Andreea CHIOCHIU**, cu melodii dedicate Zilei Sfinte a Învierii, primăverii și copilăriei.

Concursul fiind încheiat, copiii așteptau cu emoție notele. Membrii juriului: scriitorul **Victor PROHIN**, **Lica MOVILĂ**, redactor-coordonator de secție la săptămânalul „Florile Dalbe”, dl **Anatol MALANCEA**, director adjunct pentru educație, au apreciat calitățile actricești ale concurenților, mulțumindu-le pentru munca depusă și gradul înalt de implicare. La final, locurile au fost distribuite de jurați în felul următor.

Locul I: **Matei ANUFRIENCO** (cl. I-i „B”), **Andreea CHIOCHIU** (cl. I-i „A”), **Iana PLOTNIC** (cl. a III-a „D”), **Alexandru NISTOR** (cl. a II-a „D”), **Marc RĂILEANU** (cl. a III-a „B”), **Carolina PORCESCU** (cl. a IV-a „A”), **Sofia ȚURCAN** (cl. a IV-a „D”), **Roman BAIMOSHINYKH** (cl. a IV-a „D”).

Locul II: **Andreea NELIPOVSCHI** (cl. I-i „E”), **Arsenie BEIU** (cl. I-i „C”), **Daria BEGUN** (cl. a III-a „A”), **Vlad CALOS** (cl. a III-a „A” creație proprie), **Arsenie BURLAC** (cl. a IV-a „C”).

Locul III: **Amelia PETROPOVA** (cl. a II-a „D”), **Alexandra SIKORSKAIA** (cl. a II-a „D”), **Răzvan CHITOROAGĂ** (cl. a II-a „B”).

Tuturor participanților le-au fost decernate diplome de merit, iar vocaliștii s-au bucurat de diplome de interpretare.

Lica MOVILĂ

Liviu DELEANU

MUSAFIRUL

Cine-a spus,
Cine-a spus
Că-n orașe fluturi nu-s?
Asta nu-i adevărat:
Iată unul colorat!
Are două aripioare,
Parcă-ar fi de catifea
Și, zburând din floare-n
floare,
S-a oprit pe o lalea...
Hai să-l prind,
Hai să-l prind!

Mă gândesc
și-o mână-ntind.
Dar pe loc mă răzgândesc:
Pentru ce să-l chinuiesc?
Bine că a vrut să vină
Și la noi un fluturaș...
Fluturașii, doar se știe,
Vin cam rar pe la oraș.
Lasă, lasă, dar să zboare,
Să se bucure de soare,
Să se simtă și la noi
Ca în câmp ori în zăvoi.

MISTERUL din cutia POȘTALĂ

În ultimul timp, am observat că se întâmplă ceva ciudat în cutia poștală de la poartă. Primăvara, două păsărele, un cuplu, au pus stăpânire pe ea. Au început să care paie, puf și, în curând, și-au clădit un cuib la fundul cutiei.

Am avut grijă să previn poștașul să nu lase ziarele în cutie, pentru a nu stingheri familia de păsări. Într-o zi, uitându-mă în cutie, ce să văd? Niște ouă mici cât un degetar! M-am retras încetitor, lăsându-i pe părinți să se pregătească în pace de sosirea fericitului eveniment... Am început să aștept și eu împreună cu ei.

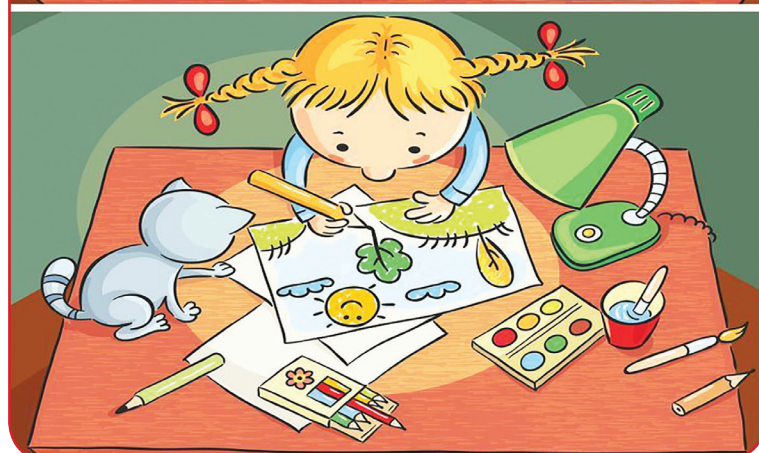
INELUȘ

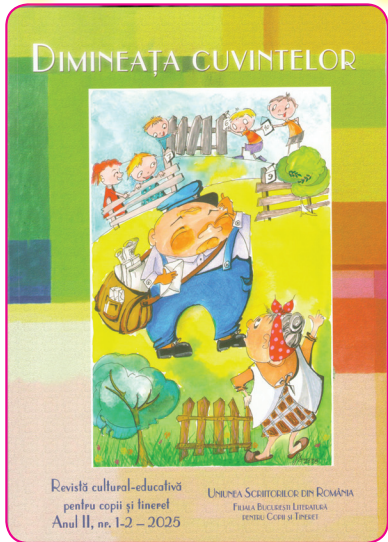
Desen de Cristina COVRIG

EȘTI ISTET?

Găsește cinci diferențe dintre aceste imagini. Trimite răspunsul la redacție și participă la concurs. Trimite răspunsul la redacție și participă la concursul nostru.

„DIMINEAȚA CUVINTELOR” în ospetie la „FLORILE DALBE”

Mă gândesc cu drag și recunoștință la Filiala București de Literatură pentru Copii și Tineret, condusă de remarcabilul poet și autor modern de basme culte Petre Crăciun. Mă mir cum de izbutește acest președinte al Filialei să organizeze atât de multe și interesante activități literare, implicând nu doar scriitori din România, ci și din R. Moldova și regiunea Cernăuți, Ucraina! Iată că și mie mi-a surâs norocul să particip, pe 2-3 aprilie a.c., împreună cu scriitorii chișinăuieni Claudia Partole, Iulian Filip, Tius Știrbu, Ianoș Turcanu și Sergiu Afanasiiu, la Festivalul de Literatură pentru Copii și Tineret „Dimineața cuvintelor”, ediția a doua.

Am reușit să mă încadrez în câteva activități: inaugurarea festivalului și lansarea revistei pentru copii și tineret „Dimineața cuvintelor”, la care a participat și Varujan VOSGANIAN, președinte al USR; recital de poezie și proză în fața unui numeros public de elevi și cadre didactice; prezentarea revistei „Florile Dalbe” în contextul „mesei ro-

tunde” cu genericul „Reviste de ieri și de azi pentru copii și tineret”; recital de poezie la Școala gimnazială „Eugen Barbu” din București, urmat de numeroase întrebări și răspunsuri...

Semnificativ este faptul că doi colegi de-ai noștri au fost distinși cu cele mai înalte premii ale festivalului: Claudia Partole — cu „Opera Omnia” și Sergiu Afanasiiu — cu „Cartea anului”. Filiala a considerat că prezența echipei de scriitori chișinăuieni a fost una activă și importantă, altfel nu ne-ar fi acordat tuturor diplome de excelență.

Azi găzduim la „Florile Dalbe” revista de literatură pentru copii și tineret DIMINEAȚA CUVINTELOR, nr.1-2, 2025, oferindu-vă câteva materiale inserate în paginile ei.

Ion ANTON, membru al USR,
Filiala București Literatură pentru Copii și Tineret,
redactor-șef al revistei „Florile Dalbe”

Bună dimineața, cuvintelor!

Petre CRĂCIUN, Președinte al Filialei București Literatură pentru Copii și Tineret, director al revistei „Dimineața cuvintelor”

Nu știu când a trecut un an de la apariția primului număr al revistei „Dimineața cuvintelor”... Parcă mai ieri lansam primul număr la Festivalul de Literatură pentru Copii și Tineret de la București și iată că timpul s-a rostogolit și am ajuns la al doilea an de apariție.

Între timp, revista noastră a poposit în multe locuri din țară și chiar mai departe, în Republica Moldova și printre românii din Ucraina. Am dus-o și noi, scriitorii din redacție și din filială, dar a dus-o și ambasadorul revistei, talentatul Rareș Prisacariu.

În numerele care au apărut până acum, am atras nume importante ale literaturii române, spre bucuria cititorilor de toate vârstele.

Au semnat (și vor mai semna, desigur) în paginile revistei noastre: Ana Blandiana, Varujan Vosganian, Pasionaria Stoicescu, Arcadie Suceveanu, Ștefan Mitroi, Iulian Filip, Vasile Romanciuc, Horia Gîrbea, Ion Cristoiu, Peter

Sragher, Francisca Stoenescu, Carolina Ilica, Claudia Partole, Alexandru Mironov, Ion Tipsie, Nicolae Șapcă, Ianos Turcanu, Laura Grunberg, Simona Preda, Fevronia Spirescu, Titus Știrbu, Mariana Țăpuș, Ion Anton, Viorel Martin, Anastasia Popa, Elena Bolănu, Iuliana Dinu, Lidia Batali, Irene Postolache, Simona Epure, Sergiu Afanasiiu, Brândușa Landen, Ana Maria Negrilă, Aurel Cărășel, Constantin Pavel, Mihai Epure, Elena Vizir, Evelyn Croitoru.

Cititorii s-au putut bucura de textele unor scriitori care, din nefericire, ne-au părăsit de curând: criticul Alex. Ștefănescu, Spiridon Vangheli, Nicolae Rotaru sau Vera Crăciun. Vor urma și alte nume, pentru că revista „Dimineața cuvintelor” este un spațiu primitiv.

Prima lansare a acestui număr dublu a avut loc la Festivalul de Literatură pentru Copii și Tineret de la București, din zilele de 2-3 aprilie 2025.

Mașinuța mea stricată a ajuns în Paradis

Varujan VOSGANIAN, Președinte al Uniunii Scriitorilor din România

Aveam cinci ani și sper că, printre ceilalți care s-au adăugat, acei cinci ani de la început îi mai am și acum. De ziua mea, am primit în dar de la mama, într-una dintre venirile ei, o mașină cum mahala-lua Tăbăcarilor nu mai văzuse, cu volan, pedale și faruri, avea și claxon, o bilă de cauciuc care, strânsă-ntră degete, suna ca țipătul unei rațe sălbatice-n zbor, și tot așa zvonul s-a întins numaidecât printre puștimea din străzile 6 Martie, Gheorghe Asachi, Ghiocilor și Scânteii. S-au bulucit, care mai de care, să se dea cu mașina. După trei zile, cam cât ține-o minune, mașina arăta ca vai de ea, cu volanul stricat, pedalele învârtindu-se-n gol, cauciucul claxonului spart și scaunul într-o rână. Plângeam și bu-nica, mângâindu-mi creștetul de copil, îmi spunea „dar din dar se face rai, nu mai plânge”, iar eu nu puteam înțelege cum putea rai să se facă din țevăria asta dezarticulată,

nu știam pe atunci că prima condiție să ajungi în rai e ca ceva să se strice în tine.

Am scris, mai târziu, o carte despre mahalaua Tăbăcarilor din Focșani, despre tufele de măceși din capătul curții unde mașina rămăsese să ruginească, despre copiii aceia și părinții lor, despre viețile lor cum mi le închipuiam, să descrii viețile altora e ca și cum le-ai deosebi trăsăturile după umbre, și să nu ne mirăm, nimic nu se inventează, fiecare creație e amintirea a câte ceva, un trecut rețrăit în grabă sau pe îndelete, o fractură logică pe care o numim inspirație, o întrepunere în șiragul gândurilor cuminti, care face ca măregele să se risipească. Dumnezeu a creat lumea din amintirile lui, eu sunt una din amintirile lui Dumnezeu, am creat, mai departe, o lume din amintirile mele, bunica spunea că dar din dar se face rai și avea, probabil, dreptate, poate că și creația din creație își are ungherul ei, în Paradis.

• Aspect de la Masa rotundă „Reviste de ieri, reviste de azi pentru copii și tineret”

Scriitorii sunt părinții cuvintelor

...Da, cărțile sunt acele porți către o altă lume, în care totul este posibil, unde mă pot aventura în călătorii misterioase și pot explora, cu ochii minții, locuri de vis.

Cărțile sunt prietenii mei buni și oriunde mă aflu - acasă, la școală sau când merg într-o călătorie - am mereu cu mine o carte.

Îmi place să învăț lucruri noi și mă ajută să nu mă plictisesc, deoarece timpul trece foarte ușor când citesc.

De fiecare dată când deschid o carte, îmi imaginez că prinde viață, copertele devin brațe care mă îmbrățișează, precum mâinile mamei.

Mama m-a ajutat să înțeleg cât de important este cititul, pentru că astfel învăț cuvinte noi, am un vocabular bogat și mă pot exprima liber. Atunci când găsesc un cuvânt pe care nu-l cunosc, îi întreb pe părinții mei sau îl caut în dicționar. Astfel am acumulat multe informații, pe care apoi le folosesc când comunic sau când scriu compuneri la școală. Doamna învățătoare iubește cărțile, ne povestește multe întâmplări cu personaje fantastice și astfel ne stârnește curiozitatea de a citi. Mereu ne spune că cine citește mult va putea să scrie mai bine, să compună și să își dezvolte imaginația. Sunt de acord întru totul, deoarece, atunci când citesc și văd cum sunt scrise propozițiile, cum este așezat textul în pagină, îmi pot exprima gândurile mai frumos, mai coerent, atât literar, cât și gramatical.

Prin citit pot înțelege mai bine lumea în care trăim. Spre exemplu, dacă mi-am dorit să aflu mai multe detalii despre țările lumii, despre sistemul solar sau cum se poate supraviețui în junglă, a fost atât de simplu să descopăr în cărți tot ce mă interesează.

Mi-aș dori ca toți copiii să descopere bucuria lecturii, să găsească ACEA carte de la care să pornească dragostea pentru citit. Orice visăm sau ne imaginăm, descoperim în cărți, tot ce nu credem că e posibil prinde viață în mintea noastră, prin lectură.

Rareș PRISACARIU, Ambasador al revistei „Dimineața cuvintelor”

• Rareș Prisacariu cu scriitorii Petre Crăciun, Claudia Partole, Ianoș Turcanu și Ion Anton.

RESPIRAȚII LIRICE

Ianoș ȚURCANU

Rugăciune

- Înainte de culcare,
Doamne, eu te rog

frumos,
Să îmi dai doar zile-n care
Pot fi bun și de folos.

La icoana preacurată,
Cu mănunchi de busuioc,
Îți cer pentru lumea toată,
Împlinire și noroc.

Fă o dreaptă judecată,
Cum ai face unor sfinți,
Ocroțește mamă, tată
Și buncii mei iubiți.

Ochii îmi ridic la cer
Și repet o rugăciune:

- Doamne,
cu smerenie-ți cer,
Fă să fie pace-n lume!

Arcadie SUCEVEANU

1 tigru+1 cal = 1 zebură

Stând la lecția de-algebră
Și zărind un pui de zebură,
A strigat un papagal:
- Tigru! s-a ascuns în cal!

I-a răspuns cocoșul Rigu,
Cel ce a mâncat covrigul,
Joi, când se lăsase frigul:
- Calul a intrat în tigrul!

Iar noi scriem în caiet
Ecuția celebră:
1 tigru + 1 cal = 1 zebură,
Sau: t+c și c+t = z (et).

Titus ȘTIRBU

Rugăminte...

... UNUI CĂȚELUȘ

- Eu mamă n-am.

Eu tată n-am!

Și încă nu pot zice: Ham!
Și ochii parcă-ar întreba:
- Nu vrei să-mi fii stăpân
cumva?

... IEPURAȘULUI

Am o rugăminte mare:
Faceți, oameni buni, ceva
Puștile, la vânătoare,
Să nu poată împușca!

Sărbători creștine

23 aprilie/ 06 mai – Sf. Mare Mucenic Gheorghe
Purtătorul de Biruință
21 mai/3 iunie – Sfinții Mari Împărați Constantin
și mama sa Elena
29 mai – Înălțarea Domnului (Ispasul)

Pilde ortodoxe pentru copii**OMUL MILOSTIV**

Într-o școală de la țară, la ora de religie, un copil l-a întrebat pe preot, care le vorbea despre milă, ca despre prima virtute pe care trebuie să o avem neapărat ca să ne mântuim.

- Părinte, dar eu, care sunt sărac și nu am ce dărui, cum să fac eu milostenie? Dacă aș avea și eu mai mulți bani, aș da cu dragă inimă, dar așa...

- Fiule, nu asta înseamnă milă. Uite, de exemplu, ieri dimineață, plecând cu treburi, am văzut-o peste drum pe mama ta, ajutând o bătrână ce se ostenea cu o legătură de lemne. Mai târziu, am zărit-o iarăși îndrumând un călător ce se rătăcise și, chiar dacă nu l-a putut ospăta, un sfat bun și o cană cu apă rece s-au găsit și pentru el. Când vecina de alături a plecat în târg cu treburi, i-a lăsat în grijă copilul cel mic. Spre seară, când doi săteni se certau în drum, a ieșit și, cu vorbe frumoase, i-a împăcat. Vezi tu acum ce este mila? Chiar dacă nu ai bani să dai și celorlalți, nimic nu te împiedică să-i ajuți cu atât cât poți. Nu trebuie să dai din buzunar, ci din suflet.

„Cu un bănuț dăruit, poți cumpăra cerul. Nu fiindcă cerul ar fi atât de ieftin, ci fiindcă Dumnezeu este atât de plin de iubire. Dacă n-ai nici măcar acel bănuț, atunci dă un pahar cu apă rece!” (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Răsai asupra mea, limină lină!**Darul cel mai mare**

Cine Biblia citește
Viața din plin o trăiește,
Cuvinte de la Domnul,
frumoase,
Cu multe sfaturi
prietenoase.

Ea ne învață pacea,
iubirea, iertarea
Să le avem în inimi fiecare.
Biblia este darul cel mai mare
De la Dumnezeu ajutorare.

Valentina CÂRCHELAN, absolventă
a Liceului Teoretic „A. Mateevici”

Ne vorbește părintele**De ce cântă cocoșii?**

Dragi copii, atât voi, cât și noi, maturii, cu toții am auzit de duhurile rele care bântuie pretutindeni în lume. Dar, se zice, că mai vârtos, noaptea. Și în mod special, spune tradiția populară, de la miezul nopții până pe la ora 3 dimineața.

De ce? Răspunsul, se pare, e simplu – duhurile rele sunt considerate puteri ale întunericului. Cred și eu că anume așa este, din propria experiență de viață, din mărturiile altora. Chiar și medicii confirmă faptul că starea sănătății oamenilor bolnavi se agravează între orele 24:00 și 03:00.

Am mai observat că în acest răstimp se simte o încordare și apăsare psihică mai puternică. Și toate se întâmplă din cauza duhurilor negre. Însă, minune: îndată după cântatul cocoșilor, parcă survine o relaxare, o destin-

dere, o degajare. De ce oare se face o legătură între cântatul cocoșilor și diminuarea puterilor malefice?! Răspunsul la această întrebare, ca și la multe-multe altele, îl găsim în Cartea Cărților, adică în Biblie.

Din Biblie îl cunoaștem pe Petru, unul dintre primii apostoli. Iată că în perioada Postului Mare, în Săptămâna Patimilor, s-a întâmplat ceva deosebit cu acest discipol al lui Iisus. Cu toată fermitatea sa, Apostolul Petru se leapadă de trei ori de Iisus, înainte de cântatul cocoșilor. Adică, anume noaptea duhul întunericului a avut o putere covârșitoare asupra lui Petru.

„Și Iisus i-a zis: Petre, îți spun, că nu va cânta astăzi cocoșul, până nu te lepezi de trei ori de Mine...” (Luca 22.34). Un fapt credibil deoarece a fost relatat de toți cei patru evangheliști: Matei, Marcu, Luca,

Fila creștină
pentru copii și adolescenți

Lasăți copilașii să vină la mine
Marcu (10.14.)

VESTEA BUNĂ Nr. 5 (116)

Coordonator de pagină: Eudochia VERDEȘ

„Bunătatea dumnezeiască e neajunsă de
minte omenească.” Starețul Dionisie Ignat de la Colciu

MARȘUL PENTRU VIAȚĂ**Mărturisire de credință,
iubire și speranță**

În data de 29 martie 2025, pe strada pietonală din Bălți, s-a desfășurat, în premieră pentru municipiu, „Marșul pentru Viață”, având ca temă principală „Fiecare om contează”. Acest eveniment deosebit a fost organizat de către Societatea Femeilor Ortodoxe din cadrul Episcopiei de Bălți, cu binecuvântarea Preasfințitului Antonie, Episcopul de Bălți, marcând un moment istoric pentru oraș.

Marșul a reunit membre ale Societății Femeilor Ortodoxe, reprezentanți ai Episcopiei de Bălți, tineri, copii și un grup de femei și copii refugiați din Ucraina. Atmosfera a fost una de profundă emoție și solidaritate, participanții purtând pancarte și bannere care transmiteau mesajul că viața este cel

Fiecare om contează

mai de preț dar și că fiecare ființă umană merită să fie protejată și respectată.

Președinta Societății Femeilor Ortodoxe din cadrul Episcopiei de Bălți, Liliana Lungu, a rostit un mesaj de încurajare și susținere, subliniind importanța acestui eveniment: „Marșul pentru Viață” este o mărturisire a credinței noastre,

a dragostei pentru viață și a responsabilității de a proteja darul sfânt pe care ni l-a oferit Dumnezeu. Tema din anul acesta, „Fiecare om contează”, ne amintește că viața fiecărui om, indiferent de situația în care se află, are o valoare supremă și trebuie ocrotită.

Sursa: Biroul de presă al
Episcopiei de Bălți

Ioan. Cu certitudine, ispita lui Petru, s-a întâmplat anume în acest interval: orele 24:00-03:00.

Așadar, tradiția noastră românească, dar și convingerea că în puterea nopții duhurile infernului au o influență mai mare, are un temei biblic. Așa că atenție, în mod deosebit noaptea, până la cântatul cucoșilor, căci aceștia cântă ca să izgonească

în adâncuri duhurile rele. Oricum, „Rugați-vă neîncetat” (1 Tes. 5.17).

Conform tradiției populare, ca respect față de această pasăre, la sărbătorile pascale nu se prepară bucate din carne de cocoș.

Anatol CRISTEA,
paroh al bisericii
din s. Badicul Moldovenesc

r-nul Cahul

- Sunt toate grele.
- Notele mari din agenda lui Doru sunt foarte triste:
- sunt putine la număr și nu pot să țină piept celor mici.

Nr. 5 (146) ÎnVaȚă Să Fii MARE editie pentru adolescenți

Coordonator de pagină: Octombrina ONOFREI

Invitație la discuție

Cum treci peste dezamăgiri?

Dezamăgirile apar din cauza așteptărilor neîmplinite. Atunci când ești dezamăgit/ă, într-o situație sau alta, fie faci ceva cum nu trebuie, fie ai așteptări ne-realiste. Așteptările depind de fiecare, de firea unei persoane, dar și de circumstanțele exterioare, de contexte și de persoanele implicate. Totuși, cum treci peste dezamăgiri într-un mod ușor?

În general, cauzele unui eșec sau motivele pentru care vezi o situație drept un eșec nu sunt prea multe:

- fie ești perfecționist/ă și nu accepți nimic sub standardele tale, iar viața e rareori perfectă;

- fie ești prea încrezut/ă în forțele proprii și ești uimit/ă atunci când ți se demonstrează că se poate și mai bine;

- fie ai scopuri prea înalte și nefondate;

- fie ai idei greșite despre eșec - ai fost obișnuit/ă să privești eșecul ca pe un dezastru și nu ca pe un simplu semnal că trebuie să schimbi ceva în modul de a acționa sau să mai încerci.

Evident, e de preferat să nu ajungi la dezamăgire. Dar se întâmplă. Dintr-un motiv sau altul. Cum reacționezi?

Dezamăgirea este o senzație cu două componente: una afectivă și una rațională. La nivel afectiv, simți că ai o nevoie care nu a fost satisfăcută și atunci reacțiile posibile variază în funcție de caracter și de circumstanțe.

Unele persoane tind să învinovătească pe alții pentru eșecul lor. Fie că este adevărat sau nu că alții le-au provocat eșecul respectiv, ele cred acest lucru pentru că le e mai ușor să considere că alții au greșit. Iar atunci fie se răzbună, fie continuă, pur și simplu, în același mod. Practic, este vorba despre o fugă de eșec.

Alte persoane se învinovătesc singure. Îi scuză pe toți ceilalți și se consideră

responsabile pentru eșecul care a dus la dezamăgirea în cauză.

În fond, nu există dezamăgiri mai mari sau mai mici, afirma Jeni Chiriac, psiholog. O dezamăgire rămâne dezamăgire, indiferent care a fost obiectul ei.

Ele sunt împărțite în mai mari sau mai mici nu după intensitatea lor, ci după timpul necesar pentru recuperare. Îți revii mai repede sau mai puțin repede - iată sensul pentru „mai mare” sau „mai mică” în cazul dezamăgirilor.

Dar voi, dregi cititori, credeți? Dați-vă cu părerea!

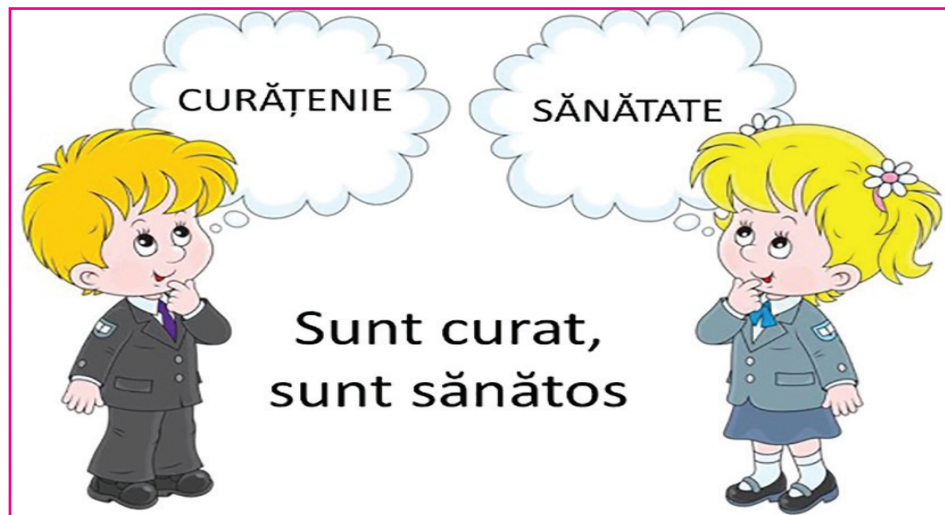
Octombrina ONOFREI

Mens sana in corpore sano!

IGIENA ÎMBRĂCĂMINTEI

Se știe că îmbrăcămintea are o mare influență asupra stării organismului și asupra sănătății omului. Îmbrăcămintea ferește corpul atât de răceală în timpul friguros al anului, cât și de supraîncălzire în timpul arșitei, apără organismul de surplusul razelor ultraviolete, servește drept apărător nemijlocit de umezeală și vânt, de praf și murdărie.

Pentru igienă îmbrăcămintea trebuie să fie ușoară, liberă, să poată fi curățată ușor. Cunosând toate aceste cerințe, ne putem alege corect un material sau altul pentru lenjerie sau îmbrăcămintă, determina croiala costumului. În perioada dintre anotimpuri, mai ales, primăvara și toamna, temperatura aeru-

lui de afară oscilează puternic. În această perioadă trebuie să acordăm o deosebită atenție îmbrăcăminții, fiindcă, dacă e prea caldă, duce la reține-

rea peste măsură a căldurii în organism și, prin urmare, la supraîncălzire.

Primăvara îmbrăcămintea trebuie ușurată ținând

cont de particularitățile individuale. Mai întâi, trebuie schimbată îmbrăcămintea groasă, dar încălțăminte în perioada de trecere la alt anotimp să rămână cea caldă.

Este bine ca îmbrăcămintea să fie simplă și comodă, ea nu trebuie să incomodeze mișcările în timpul jocurilor sau lucrului. La lecțiile de educație tehnologică elevii îmbracă halate sau șorțuri. Părul fetelor trebuie strâns sub basma.

Pe om nu-l fac elegant obiectele scumpe și podoabele, ci aspectul curat și îngrijit.

Ion CUZUIOC, medic,
Eminent al Ocrotirii Sănătății

Protejează-ți banii, securizează-ți viitorul

Cum să economisim? – este ca și cum ai salva niște bani într-un „borcan magic” sau o „pușculiță magică” pentru dorințele și nevoile viitoare sau pentru a-ți împlini un vis, cum ar fi o carte pe care ți-o dorești sau o excursie frumoasă la mare sau munte. Economisind, înveți să fii răbdător și să nu cheltuiești totul pe loc. Astfel, vom avea mereu bani când avem nevoie de ei.

Metoda „Pușculița Mea” înseamnă să economisești o sumă mică de bani în fiecare zi, timp de un an întreg! Iată cum poți face asta:

- **Alege o sumă mică!** Decide cât de mulți bani vrei să economisești în fiecare săptămână. Poate fi chiar 1 leu, 10 lei sau 20 de lei, în funcție de ce îți este posibil.

- **Economisește săptămânal!** În fiecare săptămână, pune suma aleasă într-o pușculiță sau într-un loc sigur. Fă-ți un obicei din a economisi, chiar dacă este o sumă mică.

- **Folosește un calendar!** Bifează în calendar fiecare săptămână în care ai economisit. Vezi cum fiecare săptămână te apropie de scopul tău.

- **Observă rezultatul!** La sfârșitul anului, vei vedea cât de mulți bani ai strâns. Acești bani pot fi folosiți pentru a cumpăra ceva ce îți dorești sau a economisi pentru un scop important.

- **Această metodă te ajută să înveți răbdarea și să înțelegi importanța de a economisi constant, arătându-ți că fiecare gest mic contribuie la un rezultat mare!**

PUȘCULIȚA MEA

Data începerii:

Data finalizării:

Obiectiv la finalizare:

Săptămâna	Suma minimă	Am depus	Data depunerii	Am deja în pușculiță
1	1			
2	2			
3	3			
4	4			
5	5			
6	6			
7	7			
8	8			
9	9			
10	10			
11	11			
12	12			
13	13			
14	14			
15	15			
16	16			
17	17			
18	18			

Săptămâna	Suma minimă	Am depus	Data depunerii	Am deja în pușculiță
19	19			
20	20			
21	21			
22	22			
23	23			
24	24			
25	25			
26	26			
27	27			
28	28			
29	29			
30	30			
31	31			
32	32			
33	33			
34	34			
35	35			
36	36			

Un copil educat financiar astăzi va ști cum să își gestioneze banii cu înțelepciune, să economisească pentru dorințele viitoare și să facă alegeri responsabile pe măsură ce crește, devenind un adult capabil să ia decizii financiare sănătoase și să își construiască un viitor prosper.

(va urma)

Olga ENACHI, profesoară de discipline economice,
grad didactic I, CNC al ASEM

Ansambluri folclorice-model

„ÎNAPOI LA RĂDĂCINI”

Un spectacol emoționant cu acest generic a oferit recent publicului ansamblul folcloric „Opincuța”, care, sub îndrumarea neobosită a doamnelor Maria Lupu și Viorica Lupu, a sărbătorit 35 de ani de activitate artistică.

Aniversarea a fost nu doar un prilej de sărbătoare, ci și un moment de reafirmare a misiunii de a păstra via cultura tradițională, în toată profunzimea și splendoarea ei. Maria Lupu, fondatoarea și directoarea artistică a „Opincuței”, povestește despre amploarea evenimentului:

- În scenă s-au aflat 150 de copii de toate vârstele, de la clasa I-i până la a XII-a. Spectacolul a fost ca o poveste pregătită cu mult drag și împletită cu tradiții.

Iar cea care a regizat evenimentul a fost cunoscuta interpretă Viorica Lupu, conducătoare ansamblului:

a colecta, a studia și a transmite generațiilor următoare comoara folclorică a Moldovei istorice (de pe ambele maluri ale Prutului). Copiii studiază și au în repertoriu trei forme de creație populară: cântec, dans și meșteșuguri. Este unul din puținele colective care dezvoltă și alte forme de expresie artistică, cum ar fi: broderia tradițională, o artă fină, transmisă din generație în generație, care îi apropie și mai mult pe copii de moștenirea culturală a străbunilor.

Palmaresul ansamblului este impresionant, cu numeroase turnee care confirmă de fiecare dată prestigiul și valoarea sa artistică. Formația „Opincuța” a prezentat cu brio cântecul, dansul și obiceiurile populare la diverse festivaluri naționale, dar și internaționale în numeroase țări: România, Austria, Franța, Elveția, Olan-

• Pe scena concertului jubiliar

- Am pregătit un spectacol muzical, coregrafic și actoricesc, la care au participat cinci grupe de dans și un grup folcloric. Un spectacol din trei părți, prin care am adus un omagiu și ne-am arătat respectul față de aceste trei puteri, în a căror magie și energie credeau foarte mult strămoșii noștri.

Calea parcursă de „Opincuța” constituie o călătorie în inima folclorului, iar fiecare pas de dans, fiecare costum, fiecare zâmbet a adăugat o filă vie în povestea acestui minunat colectiv. Ansamblul a fost fondat în anul 1990, în perioada renașterii naționale, devenind, în timp, un simbol al tradițiilor.

Copiii ce fac parte din ansamblu simt o legătură spirituală cu rădăcinile neamului. „Opincuța” le-a trezit pasiunea pentru obiceiurile și tradițiile strămoșești, iar aceasta îi face fericiți. Dna Maria Lupu se simte mândră că prin fiecare apariție ansamblul contribuie la păstrarea tezaurului nostru național și a identității neamului.

Astăzi „Opincuța” întrunește circa 150 de copii, elevi la Liceul „Ion Creangă” din Chișinău. Obiectivul ansamblului este de

da, Germania, Croația, Slovacia, Ungaria, Macedonia, Polonia, Lituania, Turcia, Ucraina, Cehia, Ucraina, Bulgaria, Belarus.

35 de ani de tradiție, de cântec și dans autentic, de bucurie și prietenie, de emoții și încercări, de spectacole și turnee – acesta este parcursul artistic al ansamblului folcloric „Opincuța”, căruia îi urăm „La mulți ani!”.

Consemnare: Eudochia VERDEȘ

• Premiul I la Festivalul-concurs „Hai la joacă pe toloacă!”

MAI, luna Florilor

În tradiția noastră populară, luna **Mai** este timpul florilor (**Florar**, **Florariu**) și a exploziei de vegetație (**Frunzar**). Denumirea lunii derivă din latinescul „maius”. Se presupune că s-ar putea trage și din „maiores”, care înseamnă *bătrâni*. O altă interpretare se referă la zeita „Maia, Maiesta”, pe care romanii o considerau zeita primăverii. Din vechime se spune că în luna lui **Florar**, Raiul coboară pe pământ și înverzește totul. Este o lună plină de proștepe și culoare.

Cunoscută drept **luna florilor**, **Mai** transformă câmpul și grădinile în adevărate oaze de frumusețe și culoare, rupte parcă din basme. Acum înfloresc **panseluțele** viu colorate, **margareta** cea cu florile albe sub formă de stele, **crinul** de-o frumusețe regală, iasomia sau lămâița puternic parfumată, găbenelele galben-portocalii, numite și *ochi-galbeni*, *roșioară* sau *rujulită*, *bujuorul* care ține până în iunie, *macul* - floarea câmpiilor, *lăcrămioarele* - planta cu mai multe denumiri populare precum *cerceluș*, *clopoței*, *coada-cocoșului*, *mărgărite*, *dumbrăvioara*, *floarea turcului*, *mărgea*, *păhăruțe*.

Se spune că florile sunt cuvinte nerostite. Ele poartă semnificații complexe și subtile, astfel simplul gest de a oferi o floare este echivalentul a o mie de cuvinte.

• Festivalul Cântecului Pascal „Hristos a Înviat!”, ediția a XVI-a, la Cimișlia

Credințe populare

Uneori am vrea să știm exact cum va fi ziua, luna sau întreg anotimpul. De ce să nu apelăm la experiența neprețuită a strămoșilor noștri, de vreme ce natura ne oferă o mulțime de semne? Pentru a înțelege limbajul naturii-mamă, e suficient doar să ascultăm și să privim în jur cu atenție.

Semne care prevestesc ploaia sau furtuna

• Comportamentul unor anumite plante prevestește, în mod cert, ploaia. Astfel, în special, caprifoiul începe să miroasă cu o jumătate de oră înainte de ploaie, florile de bună-dimineață își strâng petalele, violetele își îndoaie tulpina, filimica își deschide bobocii, podbalul și nufărul alb își închid petalele, murul pitic își îndreaptă frunzele, trifoiul și nalbă de pădure se strâng, iar brusturele își desface corimbele.

• Animalele anunță, și ele, vremea. Spre exemplu, peștele înainte de ploaie sare deasupra apei și începe să prindă insecte, crabii ies la plimbări prin tufișurile de coastă, broaștele își scot botșorul afară din apă, orăcând puternic, pescărușii se agită și fac gălăgie pe mal, iar rațele sălbatice se ascund printre trestii și rămân acolo să-și petreacă ziua.

• Un „barometru” destul de sigur pentru a determina vremea astăzi sunt și animalele domestice. Rațele se urcă în locuri mai înalte, găștele își curăță penele și bat din aripi, găinile încep să cotcodăcescă în timpul zilei, câinii se rostogolesc pe pământ, iar pisicile își ling, sârguincioase, cozile.

Sport News

HALTEROFILI ÎN TOP

Sportivii din R. Moldova au cucerit 13 medalii, la Campionatul European de Haltere, desfășurat în premieră în republica noastră.
Sursa: diez.md

Elena ERIGHINA (categoria 81 kg) – campioană europeană, cu trei medalii de aur pentru smuls, aruncat și total de 242 kg;

Marin ROBU (categoria 89 kg) – aur la smuls cu 173 kg, argint la aruncat cu 202 kg și total de 375 kg;

Danu SECRIERU (categoria 55 kg) – bronz la smuls cu 110 kg, argint la aruncat cu 135 kg și un total de 245 kg;

Tudor BRATU (categoria 102 kg) – a câștigat trei medalii de bronz pentru smuls (176 kg), aruncat (210 kg) și total (386 kg);

Ion BADANEV (categoria 61 kg) – bronz la aruncat cu 152 kg (locul IV la total – 275 kg).

„Încheiem Campionatul European de Haltere pentru seniori cu un sentiment profund de mândrie: 13 medalii câștigate de sportivii noștri – patru de aur, patru de argint și cinci de bronz. Este mai mult decât o performanță deosebită. Este dovada faptului că R. Moldova devine un

jucător important pe arena sportivă a Europei... Sunt mândru de această generație de campioni care inspiră o țară întreagă. Le mulțumesc sportivilor, antrenorilor, Federației Naționale de Haltere și tuturor celor care au făcut posibilă această victorie. Organizarea în premieră a acestui campionat în R. Moldova nu a fost doar o reușită logistică, ci o dovadă de încredere și respect din partea întregii Europe. Am demonstrat că suntem un partener serios și pregătit să ofere condiții de top pentru competiții de anvergură”, a declarat ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun.

Totodată, oficialul s-a referit la competițiile pe care le va găzdui pe viitor R. Moldova. Urmează Turneul ATP la tenis, echivalentul Campionatului Mondial printre seniori, Campionatul European de Judo, U23 și Campionatul European de Rugby, găzduite tot de R. Moldova. Continuăm să investim, să credem și să sprijinim”.

Speranțe sportive

MICUL CAMPION
cu VISURI MARI

Maxim Verega este un băiețel plin de energie, ambiție și pasiune, elev în clasa întâi la Liceul Moldo-Finlandez „Filadelfia” din Chișinău. Deși are doar șapte ani, Maxim dovedește deja că este un sportiv promițător, dedicat și hotărât să-și urmeze visul. Încă de la vârsta de cinci ani, el practică înotul cu mult entuziasm la Niagara Fitness Club, unde și-a descoperit adevărata chemare pentru acest sport nobil.

Pentru Maxim, înotul nu este doar un simplu hobby, ci o parte importantă din viața lui de zi cu zi. Este locul unde se simte cel mai bine, unde învață să fie perseverent, curajos și disciplinat. În fiecare toamnă și primăvară, el participă cu mândrie la campionatul „Peștișorii de Aur”, organizat în incinta clubului, un eveniment dedicat micilor sportivi care se antrenează sub îndrumarea unor antrenori personali.

Competiția este împărțită pe categorii de vârstă și stiluri de înot, iar Maxim a demonstrat că talentul și determinarea nu țin cont de vârstă. La ultima ediție a campionatului, mi-

cul înotător a concurat la proba de înot pe spate, alături de copii mai mari decât el. Deși era cel mai tânăr din grupă, Maxim a reușit să se claseze pe locul I, trecând bazinul de 25 de metri în doar 26 de secunde — un rezultat extraordinar pentru vârsta sa.

Deși se descurcă excelent la toate stilurile de înot, Maxim are o preferință specială pentru stilul futur care necesită grație și forță, iar atunci când intră în apă, pare că zboară asemenea unui fluture cu aripile larg deschise. Visul lui cel mai mare e să devină, într-o zi, antrenor de înot — la fel ca primul său îndrumător, domnul Nichita

Rudenco, pe care îl admiră enorm. Sub îndrumarea atentă și încurajările constante ale actualului său antrenor, Vlad Galășnicov, Maxim face pași mari către acest vis.

Cu o inimă mare, o voință de fier și o pasiune autentică, Maxim Verega este un exemplu pentru toți copiii de vârsta lui. Prin muncă perseverentă el dovedește că niciodată nu e prea devreme să-ți urmezi chemarea. Maxim a făcut abia primii pași în calea sa, dar este clar că steaua lui e în ascensiune pe cerul sportului moldovenesc.

Renata CUPCEA

CAMPIONATUL
NAȚIONAL DE JUDO

Circa 400 de sportivi din toată țara au participat la Campionatul național de judo, rezervat sportivilor cu vârsta sub 13 ani.
Sursa: moldpres.md

Campioni naționali la masculin au devenit **Sebastian URSACHI** (26 kg, Fălești), **Nicolae RUDOI** (30 kg, Sângerei), **Dumitru COTOROBAI** (34 kg, Hâncești), **Eldar TAȘCĂ** (38 kg, Chișinău), **Octavian INCULEȚ** (42 kg, Chișinău), **Mihail DANISCA** (48 kg), **Alexei NOVICOV** (55 kg, Tiraspol), **Daniel GHEORGHIȘ** (60 kg, Ocnița), **Maxim ȚURCAN** (+60 kg, Ocnița).

În concursul feminin, campioane naționale sunt **Emilia SÎRBU** (28 kg, Anenii Noi), **Daniela PURICE** (32 kg, Călărași), **Andreea BADRAGAN** (36 kg, Călărași), **Beatrice HERȚA** (40 kg, Ocnița), **Sabrina CUZMUC** (44 kg, Tiraspol), **Sergiana LEFTER** (48 kg), **Taisia MIRGORODSKAIA** (52 kg, Tiraspol). **Daria GOLOVETCHI** (57 kg, Ocnița), **Djesica BABAEVSCHI** (+57 kg, Bălți).

Campionatul național de judo U-13 a fost organizat cu suportul financiar al Ministerului Educației și Cercetării.

Spirit de echipă

O ZI DE NEUITAT

La turneul deschis al Școlii Sportive Stăuceni, cu peste 400 de participanți sportivi talentați din 23 de cluburi din întreaga Republică, Școala Sportivă nr. 6 a strălucit ca niciodată, înscriind o nouă pagină de aur în istoria sa.

Atmosfera a fost electrică. Emoțiile pluteau în aer, iar fiecare strigare de încurajare vibra în sală ca un ecou. Sportivii, motivați și determinați, au demonstrat ce înseamnă cu adevărat spiritul de echipă, curajul și perseverența.

formate în lecții și victorii câștigate cu inima.

Fiecare copil care a pășit pe tatami a întrupat caracterul unui adevărat sportiv: respectul, determinarea și curajul. Fie că a fost prima lor competiție, fie încă un pas în drumul lor spre performanțe, ei s-au manifestat frumos în

Din cei 82 de sportivi care au reprezentat cu mândrie școala nr. 6, 37 au cucerit medalia de aur, 10 au urcat pe podium cu medalia de argint, 16 au obținut bronzul.

Dincolo de cifre sunt povești: de efort, lacrimi, zâmbete, înfrângeri trans-

acea zi care a fost doar o etapă dintr-un drum lung și plin de provocări.

De curând viitorii campioni ai Moldovei și-au reluat antrenamentele la Școala Sportivă Nr. 6., pentru a crește, a visa și a lupta.

Cor. „F.D.”

LITERATURĂ ȘI COMPETIȚIE

(Ultimul text scris de mână de Alex Ștefănescu, reprodus din revista „Dimineața cuvintelor”, nr. 1-2, 2025)

Intellectualii subțiri neagă, oripilați, ideea că în lumea literară ar exista o competiție. „Dar ce – exclamă ei – ne aflăm pe un stadion?!” „În literatură este loc pentru toată lumea.”

Nu este loc pentru toată lumea, nici măcar pentru doi scriitori care ar vrea, simultan, să cucerească publicul. Autorii concurează permanent între ei pentru captarea atenției cititorilor. Unii o fac cu fairplay, inventând noi și noi mijloace de seducție. Alții procedează incorect, declanșând scandaluri care să le asigure vizibilitatea, prevalându-se de eventualele lor funcții publice, exercitând presiuni asupra criticilor literari, denigrându-i pe rivali etc.

Dar chiar dacă lăsăm deoparte competiția dintre scriitori, naiv-omenească și într-un fel înduioșătoare, rămâne competiția dintre texte, inclusiv dintre textele unor autori care au murit demult. Cărțile rânduie într-o bibliotecă speră, așteaptă, cer neconținut să fie citite. Este un adevărat cor de implorări mute, pe care eu unul le aud. Când mă apropiu de un raft și întind mâna să extrag de acolo o carte, implorările se întetesc.

Volumele așezate vertical așteaptă de multă vreme să fie înviate de privirea unui cititor.

Înșiruirile de semne din paginile ei încep să existe abia

în momentul când cineva le parcurge, le înțelege și își reprezintă – în trei dimensiuni – viața încremenită în ele.

În liniștea bibliotecii se dă, de fapt, o luptă deznădăjduită pentru existență.

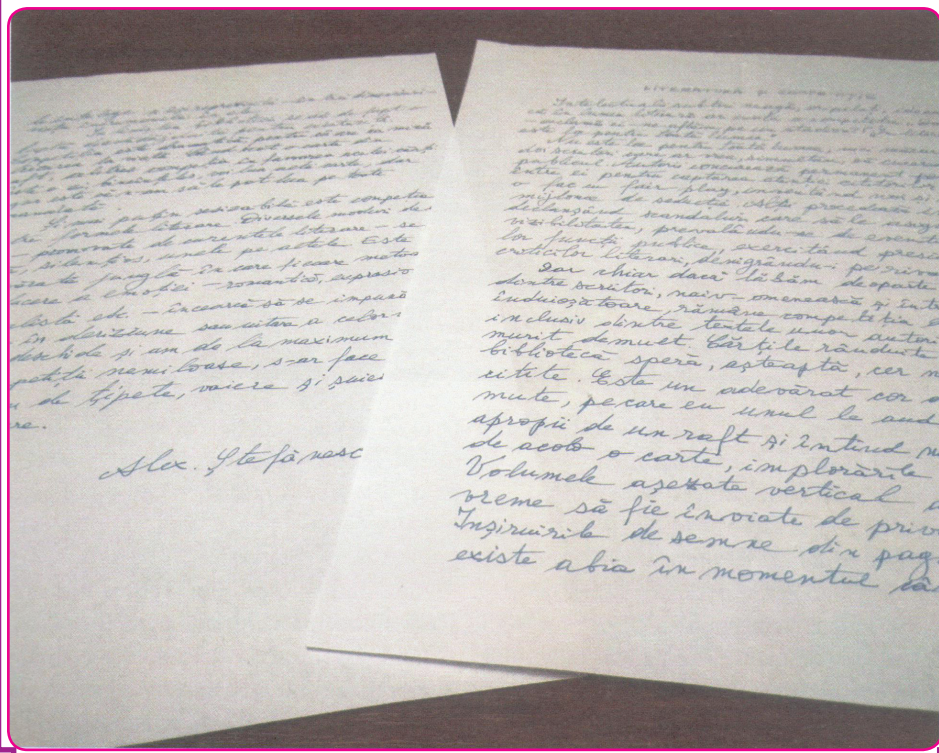
Competiția este dramatică pentru că are ca miză trezirea la viață. Când scot o carte din raft, arbitrez competiția în favoarea acelei cărți. Peste o zi, bineînțeles, voi lua altă carte, dar sigur este că n-am să le pot lua le toate deodată.

Și mai puțin sesizabilă este competiția între formele literare. Diversele moduri de a scrie – promovate de curentele literare – se devorează, silențios, unele pe altele. Este o adevărată junglă în care fiecare metodă de producere a emoției – romantică, expresionistă, suprarealistă etc. – încearcă să se impună prin aruncarea în derizoriu sau uitarea a celorlalte.

Dacă am deschide și am da la maximum sonorul acestei competiții nemiloase, s-ar face auzit un vacarm de țipe, vaiete și şuierături înfricoșătoare.

Alex ȘTEFĂNESCU

În imagine: Textul în manuscris (două file) este ultimul scris de mână de Alex Ștefănescu. L-a pregătit pentru expoziția dlui Petre Crăciun de la Muzeul Național Brukenthal, în martie 2023.

Dragii mei elevi...

Mi-amintesc cum odată, demult, studiam un text în care figura un sat cu numele Bursuc. Toponimul în cauză nu mi-a trezit nici o reacție, în schimb puștani din clasa a cincea s-au înviorat vădit. Unii pufneau în răs nereținut, alții își șopteau ceva important, uitând că există și profesorul în clasă.

Fac o pauză. În clasa aceea erau și doi frați gemănari. Sare unul dintre ei.

- Alistar Eudochimovici (mai eram în Uniunea Sovietică, deci adresarea **domnule profesor** nu exista), da eu știu o vizuină de bursuci!

- Și eu știu borta lor! nu rezistă celălalt frate.

Le explic că în textul pe care-l citeam toponimul Bursuc nu se referă la animale, că este denumirea de sat, că...

Clasa vulește, clocotește. Sare iarăși unul din gemănari:

- Alistar Eudochimovici, haidem, după lecții, să prindem bursucii!

Ideea i-a înflăcărat pe toți.

- Și cum îi vom prinde? Cu mâinile goale?

Au găsit imediat soluții. Cea mai „serioasă” era următoarea: aprindem frunze uscate la toate intrările vizuinei de bursuci, cu excepția uneia. Așa. Când bursucii se vor speria de fum, vor încerca să iasă din vizuină prin gaura fără foc și fum, iar acolo îi vom aștepta noi ținând în mâini plase împletite din ațe, în care oamenii își puneau cumpărăturile... Chiar dacă nu izbutim să prindem toți bursucii, cel puțin unul nimerește în „setka” noastră.

Am acceptat inițiativa elevilor. S-au terminat lecțiile și ne-am pornit spre marginea satului, unde într-o râpă cu maluri nisipoase erau mai multe găuri. Într-o liniște desăvârșită – să nu speriem bursucii înainte de timp! – am aprins ierburi, vreascuri și frunze uscate la gura tuturor găurilor, cu excepția celei mai largi dintre ele, unde așteptam, cu vreo cinci-șase pânze de plase puse una peste alta, noi, vânătorii. Au trecut câteva ore, am aprins focurile de mai multe ori, dar nici un bursuc n-a ieșit din vizuină să-l prindem...

Spre seară, flămânzi, murdari de hlei și nisip, am ieșit din râpă și ne-am așezat cu toții într-o poiană largă dintr-o tânăra dumbravă. Copiii erau triști – n-am reușit să vânăm bursuci.

Le-am atras atenția la frumusețea copacilor din jur (stejărei, mesteceni și tufari de dârmoz): era luna octombrie, cu fermecătoarele culori autumnale. Le-am zis să privească soarele ce scăpăta spre asfințit. I-am îndemnat să-și scoată din ghiozdane caietele de limba română, să-și noteze în ele lucrurile care i-au impresionat în mod deosebit: culoarea frunzelor groase de dârmoz, foșnetul dumbrăvii, cârâitul batjocoritor al coțofenelor, coborârea soarelui pe scara cerească. („la priviți în smocul cela de iarbă! Ce vedeți?” „O-o-o! O șopărlă! E atât de frumoasă!”).

- Copii, așterneți acasă o compunere despre cele trăite, văzute, auzite astăzi. Titlul compunerii îl alegeți voi.

- „La bursuci”, se poate? a întrebat unul dintre gemeni.

- Se poate... am zâmbit eu.

Toți elevii au început să râdă, fericiți.

La următoarele două lecții a trebuit să ascultăm compunerile tuturor elevilor, fiindcă fiecare copil dorea să-și citească opera.

... S-au scurs de atunci decenii. Rar, tot mai rar, mă întâlnesc cu unii dintre foștii mei elevi. Nu-i mai țin minte chiar pe toți, dar fiecare întâlnire cu ei (sau fiecare mesaj venit de la ei) mă bucură. Comunic din vreme în vreme cu un fost elev, actualmente primar în Goruni. De fiecare dată mi se adresează cu un politicos „domnule diriginte”. Alți doi foști învățăcei, soț și soție în prezent, stabiliți în Italia, mi-au scris prin intermediul Internetului: „Dragul nostru profesor, ne-ai fost ca un tată. Avem acum doi copii și ne pare rău că n-au să fie și ei elevii Dumneavoastră”.

Recent, am urcat într-un maxi-taxi. Îi întind șoferului banii, iar dânsul, un bărbat sub cincizeci de ani, îmi zice:

- Așezați-vă, Alistar Eudochimovici. Vă duc gratis, căci mi-ați fost învățător.

M-am simțit incomodat, fiindcă nu știam cine e, cum îi spune.

Ca să-mi ispășesc vina, am mers cu microbuzul până la stația terminus. Aici l-am întrebat cine e. Mi-a spus și mi-am amintit de adolescentul înalt și slăbuț care devenise, între timp, un bărbat îndesat, vânjos.

Din vorbă în vorbă, aflu că actualul șofer a participat la operațiile militare de la Nistru, când veneticii din Rusia au vrut să ne îngenuncheze cu totul. Îmi exprim admirația pentru gestul său, dar și regretul că ne-a fost impus acel război, care, de fapt, mai continuă și astăzi, fiindcă o parte din teritoriul nostru național – inclusiv din Basarabia! – se află sub cizma ocupanților.

Dânsul, cu înțelepciune matură, vorbește despre guvernării noastre de ieri și cei de astăzi.

- Jumătățile de măsură în actele de patriotism sunt sinonime cu nepatriotismul. O jumătate de dragoste de țară este insuficientă, tot așa cum este nefolositor un pod peste un râu, numai pe jumătate terminat.

- ?...

- Ne-ați spus acest aforism pe când eram în clasa a zecea. Și ați avut perfectă dreptate.

Frumoșii mei elevi de altădată!

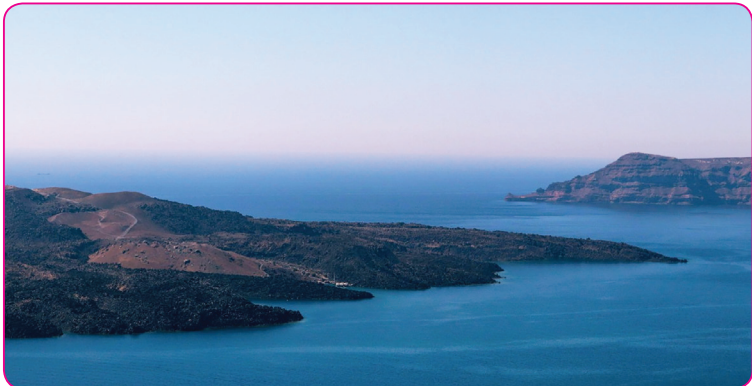
Cei care m-au învățat că există cuvântul pansău (predam tema adjectivul și nu știam sensul acestui regionalism, care înseamnă liliachiu).

Dragii mei elevi care „au fugit” cu toții de la o lecție de română (predam într-un colegiu din capitală) și s-au dus să protesteze în Piața Marii Adunări Naționale contra guvernării comuniste, ce intenționa să scoată din programa școlară Istoria Românilor, înlocuind-o cu un surogat. Am găsit pe masa mea de profesor următorul bilețel pe care-l păstrez și-l voi păstra câte zile voi avea: „Suntem români! Ne cerem scuze pentru că am plecat de la ore...”

Dar avem o scuză bine justificată: o istorie, o limbă și un neam.

Mulțumim anticipat, **Clasa a XI-a „D”** »

MISTERELE MĂRILOR

MAREA EGEE
poluată cu plumb

Contaminarea mediului cu plumb provocată de om în regiunea Mării Egee a început în urmă cu aproximativ 5.200 de ani, cu circa 1.200 de ani mai devreme decât se credea până în prezent, potrivit unei cercetări care mai relevă că expansiunea Imperiului Roman în Grecia Antică a contribuit în mod semnificativ la această poluare. Sursa: digi24.ro

Acestea sunt principalele constatări ale studiului realizat de mai multe centre de cercetare germane conduse de Universitatea din Heidelberg. Studiul demonstrează că oamenii au contaminat mediul cu plumb într-o epocă foarte timpurie a Antichității. Echipa de cercetători, condusă de Andreas Koutsodendris de la Universitatea Heidelberg, a examinat conținutul de plumb din 14 mostre de sedimente marine, prelevate între anii 2001 și 2021 în Marea Egee, în regiunile de coastă ale acestei mări și în zona mlăștinoasă (turbăria) Tenaghi Philippon din nord-estul Greciei. Aceeași echipă a examinat conținutul de polen și spori din mai multe eșantioane pentru a încerca să afle cum și în ce măsură ecosistemele din regiune ar fi putut fi afectate de transformările sociale și culturale ale epocii.

„Întrucât plumbul era eliberat, printre altele, în timpul producției de argint, dovezile creșterii concentrațiilor de plumb în mediu sunt un indicator important al schimbării socio-economice”, explică savantul Andreas Koutsodendris.

Mostrele de sedimente de plumb și polen analizate le-au permis, de asemenea, membrilor echipei de cercetare să reconstituie dezvoltarea vegetației din regiunea Mării Egee, întrucât cantitatea de polen arată modul în care a fost folosit pământul. Ei au aflat în acest mod că în timpul expansiunii romane în Grecia Antică, în urmă cu aproximativ 2.150 de ani, a apărut o concentrație semnificativă de plumb, care a fost însoțită de defrișări intense. Această perioadă a fost marcată de o creștere însemnată a extracției de aur, argint și alte metale pentru a fi utilizate în monede și alte articole, activitate care necesita mari cantități de masă lemnoasă. Așadar, autorii estimează, în concluziile studiului, că în Marea Egee a avut loc prima contaminare probabilă cu plumb înregistrată într-un mediu marin.

Arhiva pustiului

Analiza ADN-ului a relevat existența unui neam nord-african distinct, anterior necunoscut, care era izolat de populațiile din Africa subsahariană din aceeași perioadă.

Studiul, publicat în revista *Nature*, sugerează un nivel redus de schimb genetic transsaharian în acel răstimp, deși este posibil să fi existat o anumită circulație a practicilor culturale.

Săpăturile arheologice efectuate între 2003 și 2006 în adăpostul rupestru Takarkori, situat în sud-vestul Libiei, au scos la iveală rămășițele a 15 indivizi, majoritatea femei și copii. Situl arheologic conținea dovezi ale ocupației umane și ale activității de păstorit, datând de peste 8.000 de ani.

Două dintre aceste rămășițe s-au mumificat natural, favorizând conservarea ADN-ului.

Paleogeneticianul Nada Salem de la Institutul *Max Planck* pentru Antropologie Evolutivă din Germania a menționat importanța conservării ADN-

ului în aceste mostre, având în vedere că temperaturile ridicate din regiune pot degrada rapid materialul genetic.

Cercetătorii au comparat ADN-ul extras din rămășițele mumificate cu ADN-ul a aproximativ 800 de indivizi contemporani din Africa, Orientul Apropiat și sudul Europei, precum și cu 117 genomuri antice din aceleași regiuni.

Analiza comparativă a demonstrat că indivizii Takarkori posedau markeri genetici diferiți de cei ai populațiilor din Africa subsahariană, sugerând originea lor dintr-un neam anterior necunoscut și relativ izolat, care s-a separat de

MOZAIK

Ediție pentru curioși.

Nr. 5 (137)

Coordonator de pagină: Renata CUPCEA

EXPLORAREA PLANETELOR

CLIMA PE URANUS

Telescopul Spațial Hubble al NASA a colectat date pe parcursul a douăzeci de ani, oferind informații prețioase despre schimbarea anotimpurilor pe Uranus. Această planetă, a șaptea de la Soare, este cunoscută pentru înclinarea sa axială extremă, rezultat probabil al unei coliziuni cu un alt corp ceresc de dimensiunea Pământului. Sursa: incredibilia.ro

Înclinarea axială a planetei generează anotimpuri dramatice, cu alternanțe între ierni întunecate și veri luminoase, având un impact major asupra atmosferei de pe Uranus.

În ciuda importanței sale, aceasta rămâne una dintre planetele mai puțin studiate din Sistemul Solar, vizitată doar o dată de *Voyager 2*. Investigația sa a fost îngreunată de un eveniment solar neobișnuit. Echipa condusă de Erich Karkoschka de la Universitatea din Arizona a folosit Spectrograful de Imagistică al Telescopului Spațial Hubble pentru a urmări schimbările sezoniere pe Uranus între 2002 și 2022.

re pe Uranus între 2002 și 2022.

Cercetătorii au dedicat acest interval de timp observării primăverii boreale pe măsură ce Soarele se îndreaptă către Polul Nord al planetei, urmând să-l lumineze direct în 2030.

Atmosfera lui Uranus este alcătuită predominant din hidrogen și heliu, dar prezența metanului contribuie la nuanța sa albastră-verzuie prin absorbția luminii roșii și reflecția luminii albastre.

Datele detaliate colectate au dezvăluit circulația complicată a atmosferei, unde metanul nu este distribuit

uniform și se observă un deficit semnificativ în regiunile polare. Există mișcări descendente ale gazului metan în aceste regiuni și ascensiuni în alte părți ale planetei.

Aceste observații de lungă durată au îmbunătățit considerabil înțelegerea asupra modului în care atmosfera lui Uranus reacționează la variațiile iluminării solare.

Descoperirile reprezintă un punct de referință important pentru explorarea exoplanetelor având dimensiuni și compoziții similare cu Uranus, potrivit cercetătorilor NASA.

ADN-UL MUMIILOR din SAHARA

ADN-ul antic extras de la două mumii descoperite în Libia oferă informații prețioase despre populațiile care au locuit în zona Saharei acum aproximativ 7.000 de ani, într-o perioadă cunoscută sub numele de „Sahara Verde” sau Perioada Umedă Africană. Sursa: libertatea.ro

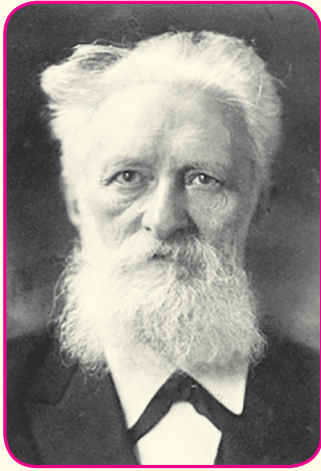
populațiile subsahariene acum aproximativ 50.000 de ani.

Deși neamul izolat nu mai există astăzi în forma sa pură, indivizii Takarkori aveau o componentă ancestrală provenită din Levant, regiune situată la est de Marea Mediterană. ADN-ul Takarkori a indicat, de asemenea, urme de ascendență neanderthaliană, cel mai probabil dobândită în afara Africii, deoarece neanderthalienii au trăit în Eurasia. Sahara Verde nu a funcționat ca un coridor de migrație între Africa Subsahariană și Africa de Nord, dar dovezile arheologice indică existența unor schimburi culturale între cele două regiuni, conform opiniei arheologului Savino di Lernia de la Universitatea Sapienza din Roma.

Astfel unii nord-africani contemporani au moștenit părți din acest patrimoniu genetic.

Rudolf Christian EUCKEN (n. 5 ianuarie 1846 la Aurich — d. 15 septembrie 1926, Jena) a fost un filosof german, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1908) „pentru seriozitatea cu care a tins spre adevăr, pentru forța pătrunzătoare a gândirii și previziunii, a căldurii și forței expunerii cu care a reprezentat și a dezvoltat în numeroase lucrări o concepție de viață idealistă”.

A scris lucrările *Geschichte und Kritik der Grundbegriffe der Gegenwart* („Istoria și critica noțiunilor fundamentale ale zilelor noastre”, 1878) *Die Einheit des Geisteslebens im Bewusstsein und Tat der men der Menschheit* („Unitatea vieții spirituale în conștiința și fapta omenirii”, 1888) și multe altele.

Rudolf EUCKEN SENSUL ȘI VALOAREA VIEȚII (Fragment)

Viața omenească poartă în sine o unică problemă esențială, ea revendică luarea unei hotărâri decisive și se transformă într-o acțiune perpetuă. Această acțiune nu înseamnă însă că este suficient să trecem de la o convingere la alta pentru a ajunge la o concluzie ineluctabilă, asigurându-ne astfel deplină liniște interioară. Este adevărat că nu există o individualizare a vieții fără superioritatea manifestată față de mișcarea nudă, fără o ancorare în sine; dar la noi, oamenii, viața nu dobândește un conținut bogat decât în lupta împotriva piedicilor și numai prin propriul aport constructiv se ajunge la perfecționarea ființei. În procesul individual constructiv este esențial ca viața ce structurează varietate și conturează planuri mari să realizeze totodată o aprofundare progresivă a ei însăși... Pornind de la această convingere, se poate contribui la înfrângerea celui contrast care împovărează epoca noastră. Căci, pe plan interior, omul se află într-o relație de divergență cu lumea, cu toate că, pe plan exterior, sfera lumii și cea a omului converg. Nu putem renunța la această dihotomie, dar nici nu o putem integra într-un întreg armonios, șovăim ce să alegem drept punct de plecare și nu știm dacă e bine să începem cercetarea de la lume la om sau să pornim de la individ la univers. Amândouă posibilitățile și-au găsit concretizarea în curente ale istoriei universale și deosebirea dintre acestea dovedește că hotărârea luată în cazul dilemei determină caracterul vieții.

Orientările vechi vădesc un puternic contrast față de cele noi. Primele legau pe om cu totul de lume, viața fiind determinată exclusiv de mediul înconjurător. Acest mod de a gândi nu era posibil decât în ipoteza unui raport nemijlocit dintre univers și individ, potrivit convingerii că starea specifică a lucrurilor este transferată în suflet, fără a suferi modificări. În cazul acestei concluzii omul era deci considerat drept oglindă vie a universului. Raportul nemijlocit dintre om și lume a fost respins în vremurile mai noi atât datorită conștientizării independenței vieții interioare, cât și prin reliefaarea eului cugetător. Epoca modernă evoluează sub semnul contrastului și îl forțează pe om să restabilească, prin propriile-i puteri, relația pierdută cu mediul înconjurător. Caracterul specific privind modul de viață al epocilor revoluționale nu mai putea sати-

sface epoca modernă. Simțurile nu se separaseră în suficientă măsură de intelect, astfel încât nici primele, nici ultimul nu-și putuseră dezvoltarea specifică proprie, iar omul își proiecta caracteristica sa proprie asupra realității, rămânând, chiar atunci când acționa, prea orientat către propria sa persoană. Spre deosebire de timpurile mai vechi, epoca modernă și-a fixat atenția asupra subiectului, încercând să cuprindă din perspectiva acestuia lumea, ba chiar să creeze lumea în virtutea propriei sale puteri demiurgice, ceea ce constituie o exagerare a capacităților umane, astfel încât teoria despre făurirea macrocosmosului de către om a trezit din ce în ce mai multă îndoială....

Pentru a se pune la adăpost de încurcături și contradicții, viața nu poate urma decât o singură cale: dincolo de datorie și predispoziții sufletești, omul trebuie să realizeze o unitate și profunzime a eului său, stadiu în care viața se desprinde de existența nudă, devenind substanță. În măsura în care acest deziderat este îndeplinit, viața nu mai are nevoie de vreo confirmare din afară, ea poartă propriul său adevăr în propria-i înfăptuire. Această viață dezvoltă, ridicându-se deasupra contrastului dintre om-lume, forță-obiect, o interiorizare spirituală dincolo de cea subiectivă. Conținuturile și valorile spirituale relevate de această interiorizare sunt situate pe culmi sigure, deasupra îngustimii particularității umane.

O astfel de viață reprezintă pentru noi un înalt ideal. Nu este, fără îndoială, un punct de plecare comod, nicidecum individul nu-l va atinge într-un timp scurt și fără trudă. Dar străduințele istorice ale omenirii îl vor apropia pas cu pas de el. Caracteristica adevărului devine acum, pe de o parte, ridicarea deasupra modului de percepere și a scopurilor omului ca atare, pe de alta, conturarea a noi conținuturi, ca dovadă a unei autodezvoltări a vieții spirituale. Că există tendințe de evoluție în acest sens și că întreaga omenire este însuflețită de o năzuință fierbinte spre adevăr în orice sens, ne-o dovedește viața colectivă în dezvoltarea ei istorică. În genere, un tip superior de viață se desprinde de unul inferior; își ocupă locul în viața spirituală, dezvoltă efecte specifice și transformă omul care a atins etapa superioară în ceva esențial nou și valoros.

Traducere de Grigore VULPE

Coordonator de pagină: Octombrina ONOFREI

Pär LAGERKVIST (n. 23 mai, 1891, Växjö, Småland — d. 11 iulie, 1974, Stockholm) a fost un scriitor suedez, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1951) „pentru vigoarea artistică și adâncă originalitate cu care a căutat în creația sa răspunsul la veșnicele întrebări ale omenirii”.

Dacă în tinerețe a fost adept al curentelor de avangardă, îndeosebi al cubismului, ulterior evoluează spre o artă realistă.

Pär LAGERKVIST OCHI FRUMOȘI ARE VIAȚA

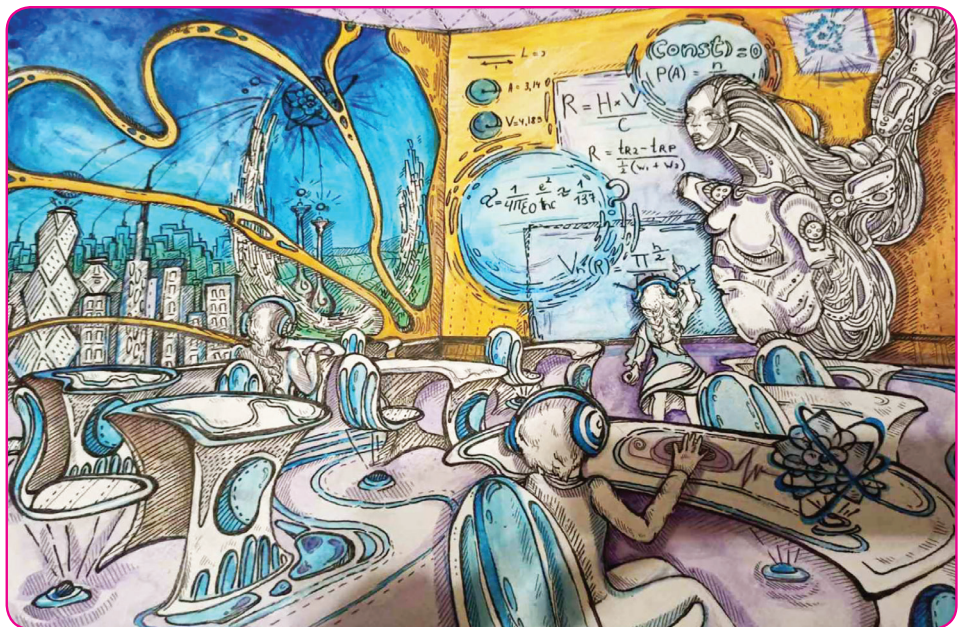
Ochi frumoși are viața,
ochi de căprioară,
adânci, suferinzi,
oglundind însă ore de vară,
fericirea mută a zilelor verii
cu limpezi priviri,
cu licărul treaz
luminând printre arbori
de noapte.

Și vânătorul lasă armele sale
pe proaspătul pământ
al zorilor,
pornind pe urma pașilor sfioși
în adâncul pădurii,
până departe,
să bea același izvor,
clar și adânc,
din care bău și viața.

ATÂTEA DRUMURI FĂRĂ CĂLĂTORI..

Atâtea drumuri fără calatori vor fi de-aci-nainte,
și-atâtea cărări de nimeni căutate.

Părăginite și uitate le-or afla
urmașii, socotindu-le frumoase,
precum și noi găseam în tinerețe
drumuri uitate, vechi,
cu iarba moale adiind a mintă
pe care
porneam cândva-n amurg și înserare,
în vremea când ne-nchipuiam că n-aveam nici o țință.

• „Școala viitorului”. Desen de Tatiana BOBESCU, com. Bubuieci, mun. Chișinău

DUPĂ ZECE MII DE ANI

... Și după zece mii de ani,
se plimbă-o fată sub castani,
desigur, zveltă, bălăioară,
cu ochi albaștri, diafani;
și iată, iar e primăvară.

Mesteceni albi, legănători,
doi ochi în gingașe candori,
da, e chiar ea, și-aceeași luncă
unde-o iubii de-atâtea ori.

... Și tot ce-a fost există încă.

Sunt zori de vrajă și lumini,
la tinerețea mea-n grădini,
e fraged totu-n roua rece,
cărări, boschete, arbori, crini,
și tot ce nu se poate trece.

Traducere de
Radu CONSTANTIN

treptele spiritualității

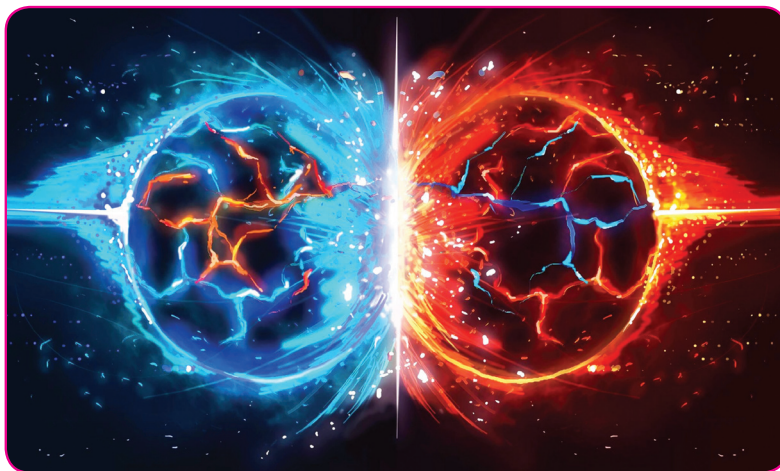
Coordonator de pagină: Mariana GABURĂ Nr. 5 (241)

ANTIMATERIA - O MARE ENIGMĂ

Antimateria este una dintre cele mai fascinante și enigmatice componente ale universului nostru. Deși este adesea asociată cu filmele de science-fiction, realitatea antimateriei este mult mai complexă și mai misterioasă.

1. Antimateria ar fi trebuit să anihileze întreaga materie din Univers. Conform teoriei Big Bang-ului, ar fi trebuit să se creeze cantități egale de materie și antimaterie. Totuși, astăzi observăm un univers dominat aproape în totalitate de materie. Atunci când o particulă întâlnește o antiparticulă, are loc o microexplozie și ambele se anihilează reciproc. Ca urmare, tot ce rămâne este un set de fotoni - particule de lumină. Și aici există un paradox: conform teoriei cosmologice, în Universul timpuriu numărul de particule și antiparticule era egal. În acest caz, după Big Bang, toată materia și antimateria ar fi trebuit să se distrugă complet reciproc.

Însă, din moment ce lumea noastră este alcătuită numai din materie, acest lucru nu s-a întâmplat. Așadar, unde s-a dus antimateria? Există multe teorii pe această temă, dar niciuna dintre ele nu este considerată credibilă.

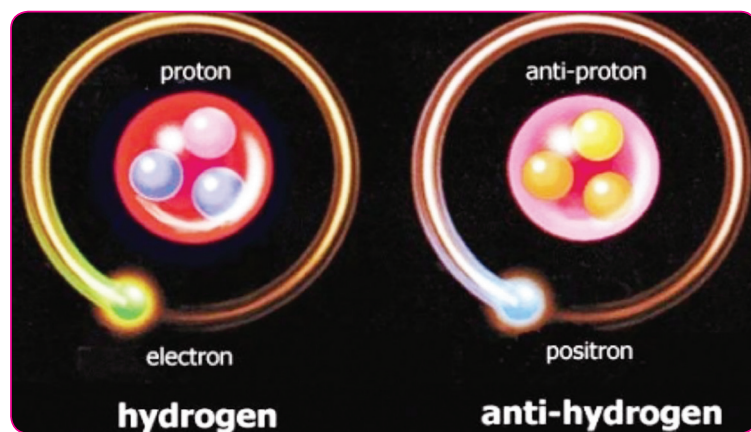

Antimateria

2. Antimateria este mai aproape decât credeți. Mici cantități de antimaterie sunt produse constant în atmosfera noastră, provenind din razele cosmice. Chiar și corpurile noastre produc cantități infime de antimaterie. Bananele emit antiparticule. Acest lucru se datorează faptului că ele conțin o cantitate mică de izotop radioactiv natural potasiu-40. Atunci când acesta se dezintegrează, un pozitron - antiparticula unui

electron - este ejectat din nucleul atomic. În cazul bananelor, se întâmplă aproximativ o dată la 75 de minute. Pozitronul se ciocnește imediat cu un electron din materie înconjurătoare și are loc anihilarea, lăsând din particule doar doi fotoni gamma. Aceste procese rămân invizibile pentru noi. Așa că nu vă faceți griji: este perfect sigur să mâncați banane.

Mai mult decât atât, potasiul-40 se găsește și în cor-

pul uman, care sintetizează uneori antiparticule. Nici aici nu trebuie să ne temem de nimic: nu are niciun efect asupra sănătății sau a stării organismului.

3. Antimateria este deja utilizată în medicină. În ciuda faptului că antimateria și proprietățile sale lasă multe întrebări și este dificil de extras, aceasta are deja o aplicație practică în medicină, în special în tomografia cu emisie de pozitroni.

Pacientului i se injectează o doză sigură de medicament radioactiv care conține un izotop instabil. Ca urmare a dezintegrării acestuia, sunt eliberați pozitroni, care se ciocnesc cu electronii din organism și se anihilează, distrugându-se reciproc.

Rezultatul este eliberarea de fotoni gama, particule de lumină care zboară în direcții opuse. Detectoare speciale captează aceste cuante, permițând construirea unei hărți 3D detaliate a activității țesuturilor.

În plus, experimentul ACE este în curs de desfășurare la CERN. Oamenii de știință studiază modul în care antiprotonii pot fi utilizați pentru tratarea cancerului. Cercetările arată că aceste

antiparticule sunt de patru ori mai eficiente decât protonii, care sunt deja utilizați în radioterapie.

4. Antimateria este studiată în deceleratoare de particule. În loc să accelereze particulele, deceleratoarele le încetinesc pentru a le studia proprietățile. De exemplu, la CERN, există un decelerator de antiprotoni ce reduce viteza acestora înainte de a le trimite către experimentele care studiază antimateria.

5. Antimateria ar putea alimenta navele spațiale ale viitorului. Datorită energiei colosale eliberate în urma anihilării materie-antimaterie, aceasta ar putea deveni un combustibil extrem de eficient pentru propulsia navelor spațiale. Deși tehnologia actuală nu permite producerea în masă a antimateriei, cercetările în acest domeniu ar putea deschide noi orizonturi pentru explorarea spațiului.

Antimateria rămâne un subiect de cercetare intensă și o sursă de inspirație pentru imaginația umană. Pe măsură ce tehnologia avansează, este posibil ca multe dintre misterele sale să fie elucidate, deschizând noi perspective în înțelegerea universului nostru.

Sursa: Science in School

CURIOZITĂȚI ISTORICE

METALUL MISTERIOS AL ATLANTIDEI

Aliajul oricalc asemănător cu aurul

Numele „oricalc” provine din greacă și înseamnă „cupru de munte”. Una dintre cele mai vii referințe la acesta se găsește în dialogurile lui Platon despre Atlantida, în special în „Critias”, unde este descris ca fiind „mai prețios decât orice altceva în afară de aur” și care putea fi extras direct din zăcămintul din legendara insulă. Autorul menționează că metalul era folosit pentru a decora templele și palatele de acolo. Cicero și Pliniu cel Bătrân amintesc și ei despre acesta.

Descris ca având o culoare asemănătoare cu aurul, dar mai accesibil ca preț, oricalcul a fost considerat un material de valoare în civilizațiile antice. Una dintre cele mai vechi referiri la acest metal se găsește în „Imnul Afroditei” al lui Homer, care datează din 630 î.Hr.: acolo, zeița iubirii era înfrumusețată cu flori din „cuprul munților”.

În secolul nostru povestea oricalcului a revenit în actualitate după ce, în 2014, un scafandru a descoperit 40

de lingouri de aliaj metalic în Marea Mediterană, în largul coastei orașului antic grec Gela din actuala Sicilie. Cercetările suplimentare efectuate de autoritățile locale, în 2016, au scos la iveală alte 47 de lingouri la doar 10 metri de prima descoperire. S-a dovedit că ambele ascunzători de lingouri aparțineau aceleiași nave care s-a scufundat în urmă cu aproximativ 2 500 de ani în urmă. Lingourile s-au dovedit a fi din aliaj de cupru-zinc, ceea ce sugerează că acesta era oricalcul antic.

Metalul a fost analizat prin spectrometrie de fluorescență X de către cercetătorul Dario Panetta, și s-a dovedit a fi un aliaj de 80% de cupru, 15% de zinc și slabe procentaje de nichel, plumb și de fier.

Oamenii de știință cred, de asemenea, că au găsit dovezi ale oricalcului în monedele romane antice. Majoritatea monedelor de atunci erau făcute din aur, argint, bronz sau cupru. Totuși, un studiu realizat în 2019 cu ajutorul unui microscop electronic de

Metalul legendar oricalc, menționat în textele antice, se pare că nu este chiar o ficțiune. Oamenii de știință au descifrat secretul acestuia, după ce au găsit o încărcătură cu acest metal în Marea Mediterană, scrie IfScience.

Atlantida

scanare a constatat că unele monede bătute după reformele lui Augustus (23 î.Hr.) și Nero (63-64 d.Hr.) erau alcătuite dintr-un aliaj de cupru-zinc cu un conținut de zinc de până la 30%.

Această compoziție conferă oricalcului caracteristici precum maleabilitatea ridicată, rezistența la oxidare și durabilitatea sporită în comparație cu alte metale. De asemenea, asemenea sa cu aurul îl făcea atractiv pentru utilizarea în decorarea obiectelor de cult și a bijuteriilor.

Astfel, oricalcul reprezenta un material prețios în antichitate, mult mai strălucitor decât bronzul obișnuit, dar era mai ieftin, apreciat pentru proprietățile sale fizice și estetice.

Se crede chiar că au existat persoane care au folosit acest ultim aspect în avantajul lor. De exemplu, Iulius Cezar ar fi furat 1 360 kg de aur din Capitolul Roman, înlocuindu-l cu oricalc. La fel a făcut împăratul Vitellius, jefuind în mod regulat templele.

După Wikipedia

Simona EPURE (București)

Ce e un copil?

Un copil e o magie
cu un dinte lipsă-n față –
știrb, va spune-o poezie,
vrând clătite cu dulceață.

Un copil e o poveste –
o ființă mică, mică
ce va vrea covrigi cu sare
să împartă c-o pisică.

Un copil e o-ntrebare,
ce întruna îți va zice:
„Pot să fiu, de mâine, mare?” –
încercând să se ridice.

Un copil e o speranță
ce în inimă ne bate –
curcubeu ce se înalță,
după ploaie, peste toate.

Într-o zi va crește mare
dințișorul mic din față,
și cu el copilul care
ți-a adus magie-n viață!

Ce sunt visele?

Ce sunt visele, știți oare?
Cred că-s păsări călătoare,
Pe pământ, din cer, coboară, –
Numai noaptea. Ziua zboară!

Vin așa, noapte de noapte,
Se zbat umbre după pleoape
Și umblă mai mut tiptil
Prin pătuțuri de copil.

Pot fi vise-naripate,
Din văzduhuri adunate,
Pot fi rele, pot fi bune,
Tot zburând, așa, prin lume.

Iar dacă m-apucă teama,
Imediat o strig pe mama!

Iuliana DINU (București)

Greierașul educat

Obosită sub povară,
Se oprește o furnică.
O cunoaștem din povestea
Cea cu greierașul care,
Într-o noapte, a venit
Să îi ceară de mâncare.

Răsuflând o clipă, două,
Se întâmplă să apară
Greierele „Pierde-vară”:
– Dă-mi o mână de-ajutor,
Să car hrana-n mușuroi,
Că și eu ți-oi da, de-mi ceri,
Ajutorul înapoi!

– Bine, te ajut, surată,
Dar, țin minte c-altădată,
Într-o noapte friguroasă,
Tu nu m-ai primit în casă,
M-ai lăsat la ușă-afară
Și mi-ai tras așa morală...
Acum, când e cald și bine,
Strâng provizii ca și tine.
Dar, să știi, furnică dragă,
De cântat eu nu mă las,
E păcat să piardă lumea,
Un „artist cu așa glas”!

– Eu mă bucur că-n sfârșit
Te-ai trezit!
Iar în iarna care vine,
Tu în vizită la mine
Să poțestești,
Amintiri să depănăm
Și, ca doi prieteni buni,
Să cântăm și să dansăm!

Morala
Chiar de este foarte mică,
Te educă și-o furnică!

Sugestii de lectură

VOCAȚIA LUMINII ȘI A CREDINȚEI

*Binele este întotdeauna
răsplătit de Providență.*
Marcela MARDARE

Tropul luminii veșnic visător, pe care îl traduce expres titlul cărții de povestiri pentru cei mici „Copiii Soarelui” de poeta și prozatoarea Marcela Mardare, ne întoarce involuntar nu-n zadar la un gând foarte prețios și pururi luminos, care a fost exprimat cândva de Jerome Klapka, și anume: „Noi, oamenii, suntem copiii soarelui” ...Mai Marelui... Dacă găsim asociațiile primordiale dintre Soare și Creator, dintre mereu și Dumnezeu, dintre Om și Creator, este lesne să pătrundem sensul dintotdeauna al scrisului, condiția lui. Or, povestirea omonimă din acest volum ne trimite imaginar și tropic la ideea de Om care, de asemenea, înseamnă Dumnezeu. Condiția supremă, așadar, a Omului, după mistici, este să devină Dumnezeu. Deci, toate minunile sunt legate deloc întâmplător de numele Lui, peste tot în cele ce se întâmplă se vede mâna și binecuvântarea Lui.

Autoarea explorează iscusit această idee într-un a-l deprinde pe micul cititor să vadă lucrurile, evenimentele și faptele desfășurate logic într-o continuitate a lor bine dirijată din umbră de forța divină. Cunoașterea epică astfel devine și ea o taină a cuvintelor de origine celestă. Sobre și profunde prin mesajul lor cultivat, evidențiind o latură mai puțin cunoscută a lucrurilor, emanând acea lumină interioară a dezvăluirii pe cale intuitivă și meditativă, povestirile Marceli Mardare se apropie prin predilecție pentru proza scurtă de cunoașterea indirectă, ocolind narațiunea obiectiv-plictisitoare.

Reflexiv-ideatice și tropice sunt rândurile poemului inaugural al cărții „Glob de foc, soarele”, care reflectă și ele starea de fapt a prozelor autoarei: „Soarele cel bun răsare/ Din mister și taină mare./ El pământul primenește,/ Pentru noi din greu trudește./ Dumnezeu l-a înzestrat/ Cu har sfânt și minunat./ El din carul de poveste/ Omenirii dă de veste/ Că răsare din iubire/ Pentru-a noastră nemurire”.

Povestirea titulară, „Copiii Soarelui”, relevă prin conturarea personajului Milica (ajunsă a umbla în cărucior din cauza unui accident care a imobilizat-o) dorul ei de a se bucura de viață, de a se juca împreună cu ceilalți copii de seama ei.

Vizita neașteptată pe care i-o fac doi copii extraterestri și modul în care aceștia dialoghează cu ea sunt legate de misiunea lor specială, despre care în curând se vor încredința că și aici este mâna Celui de Sus. Fetița se face bine, se ridică din cărucior și merge pe picioare, se poate juca

împreună cu prietenii săi...

Alte povestiri atestă și ele pasiunea autoarei de a cultiva dragostea față de Tatăl nostru Ceres care lucrează prin oameni. Elocvente sunt bucățile „Minunea” și „În așteptarea lui Dumnezeu”, prin care prozatoarea încearcă să dea explicațiile de rigoare referitor la modul de revelare a ajutorului lui Dumnezeu.

Prin dialogul dintre spiritul unei păduri și un băiat pre nume Vlad, copilul află de la aceasta „că Dumnezeu face minunile sale prin trimisiile săi” care „pot fi oricine: un om simplu, o bătrână, o copilă, un preot, un călugăr, un sfânt, un înger – cui îi încredințează Dumnezeu darul vindecării și al tămăduirii trupului sau sufletului”. Și mai mult: minunea trebuie să se întâmple pe neașteptate, precizează prozatoarea. „Ai să poți păstra secretul?”, îl întreabă spiritul pădurii pe băiețel.

Lectura prozelor, inclusiv a celor nominalizate, este incitantă și captivantă cu adevărat. De remarcat, desigur, paleta de culori, de lumini și umbre, de gânduri și sentimente pe care le cuprinde proza Marceli Mardare. Convingătoare în atare sens și parabola „Raza soarelui”, scrisă și construită inspirat în același stil eliptic și nuanțat semiliric și ironic integralmente.

Autoarea și-a demonstrat vocația epică în mai multe din cărțile sale de referință pentru cei mici și pentru adolescenți, în care triumfă glasul rațiunii și chemarea inimii de a face doar bine și tot ce ține de necesar și de frumos, în numele vieții nemuritoare.

„Raza soarelui”, o altă povestire originală a scriitoarei de la Micștii Criulenilor, este prețioasă prin acceptarea conștientă a ori-

cărei pedepse din partea Soarelui de raza sfioasă, dar, în schimb, nu-l poate abandona pe băiețelul descoperit în subsolul unei clădiri ruinate, unde a fost închis de bandiți, deoarece „n-a plătit taxa lunară” pe care i-au fixat-o, prin ea permițându-i să cerșească în locul în care ieșea de fiecare dată, nu departe de casă, de lângă alimentară. Microraioul dat era patronat de banda lor. Fapta curajoasă săvârșită de raza sfioasă, din dorința de a-i salva viața băiețelului Ionuț, pe care l-a descoperit în subsolul casei abandonate, desigur, va fi luată în vedere de către Soare. Dar disciplina solară, totuși, e disciplină și razele sunt obligate, odată cu lăsarea întunericului, să se întoarcă numaidecât în cer. Pedepsa oricum urmează să fie aplicată.

„Ciuperca Pestrița” este o povestire de alt ordin, aceasta făcând parte dintr-o suită de narațiuni-imne consacrate Firii. Personificarea ciupercii într-un personaj cuvântător care, într-un dialog cu fluturașul, recunoaște că-și caută prietenii – pe Aricelul și pe Veverița – într-un le dăruie pălăria sa, astfel jertfindu-se de bună voie, convinsă că gestul ei îi va bucura nespun, deoarece le plac ciupercile, ce mai!

Prozele dnei Marcela Mardare, inclusiv cele din volumul „Copiii Soarelui”, se disting prin mesajul lor ideatic bogat și prin ținuta lor armonioasă dintre fond și formă, întotdeauna fiind căutate de către cei cărora le sunt oferite/adresate cu drag dintr-o chemare de acasă și dintr-un dor de lume neîndoios care o inspiră și o menține în albia căutărilor ideatice și polemice.

Tudor PALLADI

Pagina apare cu sprijinul Uniunii Artiștilor Plastici din R. Moldova

O tânără ambițioasă și creativă

Sunt Tatiana Bobescu, absolventă a Școlii de Arte „Valeriu Poleakov” din capitală. Am susținut toate cele șase examene cu note de 10. Mi-a fost profesoară de specialitate dna Raisa Alexa, căreia, prin intermediul revistei „Florile Dalbe”, îi mulțumesc pentru abnegația sa profesională. Între timp, câteva lucrări grafice și picturi mi-au fost apreciate cu Premiul Mare în cadrul Concurșului de creație municipal (din anul trecut) intitulat: „Cosița de versuri și culori”. Mai apoi m-am bucurat de succes și în cadrul competiției artistice „Implicare prin reciclare”. Sunt pasionată de artă, literatură și educație, iar fiecare experiență din parcursul meu școlar a contribuit la dezvoltarea mea personală, dar și profesională. Prin muncă și dedicare am obținut performanțe academice. Scriu poezii, îmi place să deklam în fața colegilor, sunt activistă și pe plan social. Astfel mediul în care învăț îmi oferă multiple oportunități de creștere spirituală și de afirmare. În anul curent, mi-a fost acordat Premiul I la Concurșul Internațional „Puterea Vizionarilor”. În ce privește competițiile: (națională) – „Care este pasărea ta preferată?” și (municipală) – „Puterea

cărții”, norocul mi-a adus iar Premiul I. La o serie de concursuri municipale precum: „Ars Poetica”, „Să dăruim culori copilăriei” și „Coperta cărții preferate” am câștigat Premiul Mare. La Concurșul municipal de interpretări muzicale și videoclipuri: „Mari și mici, învățăm de la bunici” mi-a revenit Locul II. Aceste premii înseamnă pentru mine nu doar recunoașterea efortului meu și a abnegației, ci și a motivației de a-mi continua perfecționarea. Îmi place să mă autodepășesc în mod constant și astfel am urmat diverse cursuri de formare ce mi-au sporit cunoștințele și abilitățile. Ca rezultat, dețin diploma de absolvire a Școlii de Arte „Valeriu Poleakov”, certificatele de la

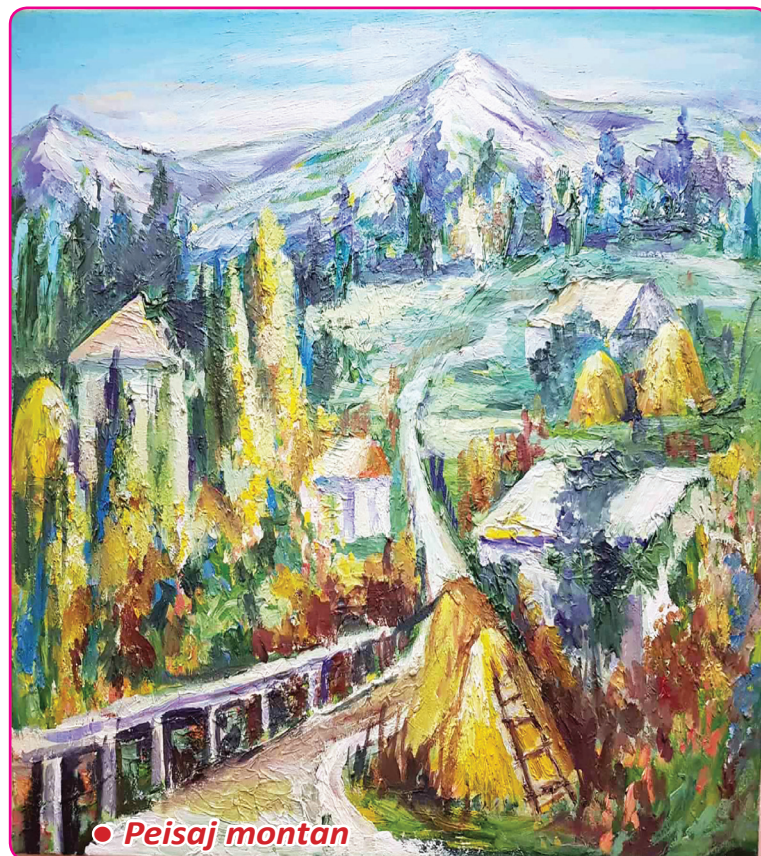
Școala de Modeling Prestige și Cambridge B2 pentru limba engleză, titlul de Ambasador Anti-Bullying (ce reflectă pasiunea mea pentru crearea unui mediu educațional sigur și armonios). Sunt implicată mereu în proiecte de conștientizare socială și ecologică, particip la evenimente culturale și educative. Îmi găsesc inspirația în literatură, poezie și arte vizuale. Prin creațiile mele încerc să le transmit contemporanilor mei emoții și mesaje care le consider importante. Fiecare experiență mă ajută să-mi conturez viitorul. Explorez cu drag lumea artei și a educației, încerc să contribui la schimbările pozitive din societate. Pentru mine, aceasta nu este doar o dorință, ci un imperativ minunat – o chemare profundă pe care țin să o urmez cu toată inima. Aș vrea să împărtășesc această viziune cu alți adolescenți, tinere și tineri artiști plastici, care prin creația lor și prin implicarea activă transformă viața într-o adevărată sărbătoare.

Tatiana BOBESCU,
elevă în clasa a XII-a
la Liceul Teoretic
„Toader Bubuic”

com. Bubuieci,
mun. Chișinău

• Făptura mamei

• Peisaj montan

• Minunea apei

• Povestea căprioarei

• Ecologie și metamorfoză

DIRECTOR –
REDACTOR-ȘEF
Ion ANTON

ECHIPA REDACȚIONALĂ: Octombrina ONOFREI (secretar general de redacție), Mariana GABURĂ (redactor-coordonator de emisie); Rodica PROCA (contabil-șef); Cristina COVRIG (secretar-tehnoredactor); Eudochia VERDEȘ (scrisori; preocupările adolescenților); Lidia UNGUREANU (literatură, artă și educație estetică); Ludmila MOVILĂ, Renata CUPCEA (actualitate școlară și organizații pentru copii).
Tel.: redactor-șef – 022-23-37-78; anticamera – 022-23-43-28; contabila – 022-23-36-77; secțiile: 022-23-41-95; secretariat – 022-22-52-49.

Procesare
computerizată:
„FLORILE
DALBE”

„Florile dalbe” index PM 21238
str. Pușkin, 22, Casa Presei, 2012, or. Chișinău
E-mail: contact@floriledalbe.md

Instituția Publică Publicația Periodică Săptămânalul “Florile Dalbe”
Fondator: Ministerul Culturii al Republicii Moldova.
Reînregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu nr. 1003600093431 din 11 august 2008

Tipărit la Tipografia BLITZ POLIGRAF S.R.L.,
Chișinău, str. Vlaicu Părcălab, 45

Com. nr. 2876
Tiraj – 1900 ex.

